C/2025/4091

18.7.2025.

OLAF UZRAUDZĪBAS KOMITEJAS DARBĪBAS PĀRSKATS – 2024

(C/2025/4091)

Komitejas locekļi

Angelo Maria Quaglini
***OLAF* Uzraudzības komitejas priekšsēdētājs**
Komitejas loceklis kopš 2022. gada 23. septembra

Revīzijas palātas tiesnesis, Itālija

Dušan Sterle
Komitejas loceklis kopš 2022. gada 28. marta

Ministra padomnieks, Ārlietu un Eiropas lietu ministrija, Slovēnija
Bijušais Slovēnijas Republikas Budžeta uzraudzības biroja direktors, Finanšu ministrija, Slovēnija

Marita Salgrāve
Komitejas locekle kopš 2022. gada 23. septembra

Vadītāja, *INTOSAI IDI*, profesionālu un atbilstīgu augstāko revīzijas iestāžu darbplūsma
Bijusī Valsts kontroles padomes locekle un Revīzijas departamenta direktore, Latvija
Bijusī Centrālās finanšu un līgumu aģentūras izpilddirektore, Finanšu ministrija, Latvija

Teresa Anjinho
Komitejas locekle no 2022. gada 23. septembra līdz 2025. gada 7. februārim

Bijusī ombuda vietniece un neatkarīga cilvēktiesību eksperte, Portugāle

Thierry Cretin
Komitejas loceklis no 2022. gada 9. septembra līdz 2024. gada 22. jūlijam

Bijušais Francijas tiesu sistēmas darbinieks (izmeklētājtiesnesis, prokurora vietnieks, virsprokurors) Bijušais Eiropas Komisijas Tiesiskuma un patērētāju ĢD un Migrācijas un iekšlietu ĢD direktors

Priekšvārds

2024. gads Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komitejai ir bijis ļoti produktīvs. Komiteja sniedza *OLAF* ģenerāldirektoram četrus sīki izstrādātus atzinumus, to vidū divus atzinumus par *OLAF* pilnvarām veikt iekšējas izmeklēšanas. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ("*OLAF* regula") 17. panta 8. punktu ar komiteju arī notika apspriešanās un tā izteica savus apsvērumus par pārskatītu *OLAF* izmeklēšanas procedūru vadlīniju (IPV) projektu. Komiteja spēja veikt pārraudzības funkcijas ar augstu efektivitāti un atdevi.

2024. gada februārī komiteja sniedza pirmo atzinumu par *OLAF* papildu izmeklēšanām. Atzinumā galvenā uzmanība tika pievērsta papildu izmeklēšanām, ko *OLAF* veicis kopš 2021. gada jūnija, kad sāka darboties Eiropas Prokuratūra (*EPPO*). Tā mērķis bija sniegt labāku izpratni par to, kā attīstās *OLAF* sadarbība ar *EPPO*. Savos secinājumos komiteja pauda atzinību gan *EPPO*, gan *OLAF* par to patiesajiem centieniem panākt, lai šis jaunais mehānisms būtu veiksmīgs cīņā pret krāpšanu. Komiteja sniedza *OLAF* divus ieteikumus par to, kā padarīt sadarbību un informācijas apmaiņu ar *EPPO* pārredzamāku un stiprināt attiecīgo labo administratīvo praksi. Tā kā papildu izmeklēšanas attīstās, komiteja arī pārraudzīja 52 papildu izmeklēšanas, ko *OLAF* veica 2024. gadā, un to, kā ir īstenoti tās ieteikumi. Šis gada pārskats sniedz papildu ieskatu tajā, kā īstenotas šīs izmeklēšanas un kā tās darbojas kā svarīgs rīks sadarbībā starp abiem galvenajiem ES krāpšanas apkarošanas arhitektūras pīlāriem – *OLAF* un *EPPO*.

2024. gada maijā komiteja pieņēma atzinumu par *OLAF* provizorisko 2025. gada budžeta projektu. Šajā atzinumā norādīts, ka *OLAF* 2025. gada provizoriskais budžets ir par 5 % lielāks nekā 2024. gada budžets. Komiteja secināja, ka ierosinātie palielinājumi dažās vienotā budžeta pozīcijās ir pamatoti un atbilst Komisijas pamatnostādnēm par 2025. gada budžeta projekta sagatavošanu. Komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi saglabāt *OLAF* spēju veikt inspekcijas uz vietas un tā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju budžetu. Atzinumā arī uzsvērts, ka ir vajadzīgi pietiekami cilvēkresursi, un atzinīgi novērtēti papildu resursi, kas piešķirti *OLAF* uzdevumiem Ukrainas mehānisma ietvaros.

Divos citos atzinumos bija aplūkoti juridiski jautājumi, kas saistīti ar *OLAF* izmeklēšanas kompetenci. Atzinumā Nr. 4/2024 komiteja pētīja, vai *OLAF* ir pilnvaras vērst izmeklēšanu pret EP deputātiem un iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru (ISBA) locekļiem par smagiem pārkāpumiem, kas saistīti ar viņu profesionālo pienākumu izpildi, pat ja šie pārkāpumi, šķiet, neskar ES finanšu intereses. Komiteja secināja, ka spriedumā *Dalli* lietā ir konstatēts, ka *OLAF* ir kompetents veikt šādas iekšējas izmeklēšanas un ka šī kompetence tieši izriet no *OLAF* regulas 1. panta 4. punkta. Komiteja uzskatīja, ka gaidāmā *OLAF* regulas pārskatīšana sniedz izdevību regulas 1. panta 4. punktu pilnīgi saskaņot ar Tiesas spriedumu *Dalli* lietā. Tas nodrošinātu lielāku skaidrību un kliedētu šaubas par *OLAF* kompetenci vērst iekšējas izmeklēšanas pret ISBA locekļiem par pārkāpumiem, kas neskar ES finanšu intereses.

Otrajā atzinumā, kas tika oficiāli pieņemts 2025. gada janvārī, galvenā uzmanība tika pievērsta *OLAF* lomai un pilnvarām neatbilstošas uzvedības un uzmācīgi aizskarošas izturēšanās izmeklēšanā iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās. Komiteja izskatīja 20 uzmākšanās lietas, kuras *OLAF* pēdējo piecu gadu laikā (2018–2023) bija noraidījis (izmeklēšana netika sākta), kā arī 9 izmeklēšanas par uzmākšanos, kuras tai pašā laikposmā tika pabeigtas. Atzinuma mērķis bija novērtēt, vai *OLAF* ir īstā struktūra, kam būtu jāveic šāda izmeklēšana, un kāda ir *OLAF* iejaukšanās pievienotā vērtība.

Komiteja turpināja un pabeidza IPV projekta analīzi. Komiteja atzinumu oficiāli pieņēma 2024. gada novembrī. Komiteja uzskata, ka IPV pārskatīšana ir ļoti svarīgs *OLAF* uzdevums, jo tās rezultātā vajadzētu tikt pieņemtām atjauninātām, sīki izstrādātām, skaidrām un visaptverošām vadlīnijām. Komitejas ieteikumi ir vērsti uz to, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti šādi principi: i) saprātīgs izmeklēšanu termiņš un nepārtraukta izmeklēšanu veikšana, ii) skaidrs lēmumu pieņemšanas process, iii) procesuālo garantiju piemērošana, iv) pārredzamība un v) vienlīdzīga attieksme pret personām izmeklēšanu laikā. Komiteja pateicas *OLAF* par konstruktīvo un atklāto dialogu. Tomēr tā ir nobažījusies par 2025. gada sākumā sniegto paziņojumu, ka IPV galīgās redakcijas pieņemšana ir atlikta. Komiteja uzskata, ka šī kavēšanās nav pamatota, ņemot vērā *OLAF* jau panākto lielo progresu un ievērojamo laiku un pūles, ko jau ir ieguldījis *OLAF* un visas ieinteresētās personas, kuras ir devušas vērtīgu ieguldījumu pārskatīšanā.

Komiteja turpināja pārraudzīt *OLAF* izmeklēšanu ilgumu, un šīs pārraudzības rezultāti ir iekļauti šajā gada pārskatā.

Jānorāda arī, ka 2024. gada jūlijā viens komitejas loceklis atkāpās no amata un komiteja līdz 2024. gada decembrim turpināja darboties četru locekļu sastāvā.

Visbeidzot, komitejas locekļu vārdā vēlos pateikties *OLAF* ģenerāldirektoram par atklāto un konstruktīvo pieeju un informācijas apmaiņu ar komiteju, kā arī par vērtīgo atbalstu, ko komitejai snieguši sekretariāta darbinieki sekretariāta vadītāja vadībā.

Angelo Maria Quaglini

Uzraudzības komitejas priekšsēdētājs

Saturs

Priekšvārds 2

1. Īsumā par komiteju 5

2. Pārraudzības darbības 6

2.1. Atzinums Nr. 1/2024 par OLAF un EPPO papildu izmeklēšanām un ikgadējiem pēcpasākumiem 6

2.2. OLAF budžeta un resursu pārraudzība: Atzinums Nr. 2/2024 par OLAF provizorisko 2025. gada budžeta projektu 8

2.3. Atzinums Nr. 3/2024 par OLAF izmeklēšanas procedūru vadlīnijām (IPV) 9

2.4. Atzinums Nr. 4/2024 par OLAF pilnvarām veikt iekšējas izmeklēšanas attiecībā uz ES iestāžu locekļiem 11

2.5. Atzinuma projekts par OLAF iekšējām izmeklēšanām attiecībā uz uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (ISBA) 14

2.6. OLAF veikto izmeklēšanu ilguma pārraudzība 16

2.6.1. Komitejas 2024. gadā saņemtie ziņojumi par izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus . 16

2.6.2. Par 36 mēnešiem ilgāku OLAF izmeklēšanu pārraudzība 2024. gadā 17

2.7. Komitejas veiktā Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai iesniegto individuālo sūdzību pārraudzība 21

3. Sadarbība 21

3.1. Sadarbība ar OLAF 21

3.2. Attiecības ar ieinteresētajām personām 22

4. Administrācija un resursi 22

4.1. Uzraudzības komitejas darba metodes 22

4.2. Sekretariāts 23

4.3. Budžeta jautājumi 23

1. **Īsumā par komiteju**

1. Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komiteja ("komiteja") ir neatkarīga struktūra, kas izveidota ar Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 ([1]) ("*OLAF* regula") nolūkā stiprināt un garantēt *OLAF* neatkarību, regulāri pārraugot *OLAF* izmeklēšanas funkcijas īstenošanu.

2. Komitejā ir pieci neatkarīgi pieaicinātie eksperti ("locekļi"), kurus uz pieciem gadiem, savstarpēji vienojoties, ieceļ Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija ([2]). Locekļi veic savus pienākumus pilnīgi neatkarīgi un nedrīkst ne lūgt, ne pieņemt nevienas valdības vai ES iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras norādījumus. Komitejas darbu atbalsta sekretariāts, ko nodrošina Komisija un kas pastāvīgi strādā komitejas tiešā pakļautībā un neatkarīgi no Komisijas, *OLAF* un citām struktūrām. Sekretariātam ir būtiska nozīme komitejas pārraudzības uzdevumu izpildes sekmēšanā, un tas šo uzdevumu izpildē sniedz būtisku ieguldījumu.

3. Ņemot vērā *OLAF* izmeklēšanu īpatnības, nav iespējams vērsties ES tiesās pret *OLAF* ģenerāldirektora lēmumu sākt vai izbeigt izmeklēšanu ([3]). Tas nozīmē, ka komitejai kopā ar procesuālo garantiju kontrolieri (kurš izskata sūdzības pret *OLAF* par procesuālo garantiju un izmeklēšanai piemērojamo noteikumu neievērošanu) ([4]) ir izšķirīga nozīme kā neatkarīgai struktūrai, kurai uzticēts uzraudzīt un kontrolēt to, kā *OLAF* veic izmeklēšanas. Līdz ar to komiteja ir privileģētā stāvoklī, jo sniedz ES iestādēm ieskatu *OLAF* darbībā un dod pārliecību, ka *OLAF* rīkojas likumīgi un ievēro piemērojamās procesuālās garantijas.

4. Saskaņā ar *OLAF* regulu komitejai ir trīs funkcijas: i) regulāri pārraudzīt *OLAF* izmeklēšanas funkciju, ii) palīdzēt *OLAF* ģenerāldirektoram pildīt viņa pienākumus un iii) ziņot ES iestādēm.

5. Konkrētāk, regulāri pārraugot *OLAF* veiktās izmeklēšanas, komiteja cenšas nodrošināt, ka:

   i) nepastāv ārēja iejaukšanās *OLAF* izmeklēšanas funkcijā;

   ii) visi attiecīgie ģenerāldirektora lēmumi tiek pieņemti, ievērojot likumības un neitralitātes principus, un ir saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ([5]) un procesuālajām garantijām.

6. Komitejas darbs ietver i) **atzinumu** sniegšanu *OLAF* ģenerāldirektoram un attiecīgā gadījumā **ieteikumu** sniegšanu par *OLAF* izmeklēšanas darbu, izmeklēšanu ilgumu un resursiem, kas *OLAF* nepieciešami minēto izmeklēšanu veikšanai, un ii) **apsvērumu** sagatavošanu par *OLAF* izmeklēšanas procedūru vadlīniju (IPV) projektu. Izdodot atzinumus un sniedzot ieteikumus, komiteja nekad neiejaucas notiekošu *OLAF* izmeklēšanu gaitā.

([1]) 15. panta 2. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES, Euratom) 2016/2030 un Regulu (ES, Euratom) 2020/2223. Pieejama tīmekļa vietnē https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Lai saglabātu komitejā uzkrāto pieredzi, locekļus nomaina pamīšus atbilstīgi *OLAF* regulai.

([3]) Spriedums *Stichting Against Child Trafficking*/Komisija, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Sk. *OLAF* regulas 9.a panta 8. punktu.

([5]) https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

2. **Pārraudzības darbības**

7. Pārskata gadā komiteja saskaņā ar *OLAF* regulas 15. pantu sniedza *OLAF* ģenerāldirektoram četrus atzinumus. Tajos ir izklāstīti vairāki ieteikumi. Pamatojoties uz *OLAF* regulas 17. panta 8. punktu, ar komiteju arī notika apspriešanās un tā izteica apsvērumus par pārskatīto *OLAF* IPV projektu ([6]). Komiteja arī turpināja pārraudzīt *OLAF* izmeklēšanu ilgumu un procesuālo garantiju piemērošanu.

2.1. **Atzinums Nr. 1/2024 par *OLAF* un *EPPO* papildu izmeklēšanām un ikgadējiem pēcpasākumiem**

8. 2024. gada februārī komiteja pieņēma Atzinumu Nr. 1/2024 ([7]) par *OLAF* papildu izmeklēšanām. Atzinuma pamatā bija pirmā analīze par 70 papildu izmeklēšanām, ko *OLAF* veicis kopš 2021. gada jūnija, kad sāka darboties *EPPO*. No šīm 70 izmeklēšanām komiteja padziļināti analizēja 40 izmeklēšanas, ko *OLAF* jau bija pabeidzis.

9. Komiteja pauda atzinību gan *EPPO*, gan *OLAF* par to patiesajiem centieniem panākt, lai šis jaunais mehānisms būtu veiksmīgs cīņā pret krāpšanu. Komitejas veiktā analīze liecināja par abu pušu apņēmību un profesionālo attieksmi.

10. Pamatojoties uz šo 40 pabeigto papildu izmeklēšanu analīzi, komiteja sniedza *OLAF* divus ieteikumus. Pirmkārt, tā Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai ieteica priekšlikuma par papildu izmeklēšanas sākšanu iesniegšanai vienmēr izmantot veidlapas un veidnes, par kurām panākta vienošanās ar *EPPO*, pat ja *EPPO* jau ir neoficiāli informējusi *OLAF* par savu nodomu iebilst. Otrkārt, tā ieteica šo praksi atspoguļot gaidāmajās pārskatītajās *OLAF* IPV. Šo divu ieteikumu mērķis bija stiprināt pārredzamību un labu administratīvo praksi *OLAF* un *EPPO* sadarbībā un savstarpējā informācijas apmaiņā.

11. Tā kā papildu izmeklēšanas attīstās, komiteja nolēma, sākot ar šo gada pārskatu, katru gadu pārraudzīt *OLAF* papildu izmeklēšanas un ieteikumu īstenošanu, lai sniegtu papildu ieskatu tajā, kā īstenotas šīs izmeklēšanas un kā tās darbojas kā svarīgs rīks sadarbībā starp abiem galvenajiem ES krāpšanas apkarošanas arhitektūras pīlāriem – *OLAF* un *EPPO*.

OLAF *papildu izmeklēšanas 2024. gadā*

12. 2024. gada septembrī komiteja lūdza *OLAF* iesniegt sarakstu ar papildu izmeklēšanām, kas sāktas vai pabeigtas 2024. gadā. *OLAF* ziņoja par 52 papildu izmeklēšanām 2024. gadā, un komiteja piekļuva 24 no tām un tās analizēja. 2024. gada decembrī *OLAF* sniedza papildu informāciju par pārējām 25 lietām, kas bija jaunākas par vienu gadu un tāpēc nebija pieejamas ([8]) komitejai *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā (*OCM*). *OLAF* arī pievienoja trīs jaunas lietas, kas bija sāktas pēc 2024. gada septembrī paustā sākotnējā pieprasījuma ([9]).

([6]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 3/2024 *OLAF Guidelines on investigation procedures*, pieejams tīmekļa vietnē https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/cdd642c0-2339-48e4-89c4-3041316bef1f_en?filename=Opinion%20GIPs%2013.11.24_NON-CONFIDENTIAL.pdf.

([7]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 1/2024 *Complementary investigations of OLAF and the EPPO*, pieejams tīmekļa vietnē https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/9017a135-fe82-4471-84fc-eb7030379e3a_en?filename=Opinion%20on%20CI%20-%20non%20confidential%20v.pdf.

([8]) Saskaņā ar *OLAF* regulas 7. panta 8. punktu un 17. panta 5. punkta otrās daļas d) apakšpunktu Uzraudzības komitejai ir piekļuve izmeklēšanām, kas ilgst vairāk nekā 12 mēnešus.

([9]) Uzraudzības komiteja pieprasīja sarakstu ar visām papildu izmeklēšanām, kas bija sāktas vai pabeigtas 2024. gadā (no janvāra līdz decembrim), un piekļuvi attiecīgajiem lietu materiāliem *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā 2024. gada 16. septembrī.

13. No komitejas analizētajām 2024. gada 52 papildu izmeklēšanām 32 bija jauniesāktas izmeklēšanas, bet 20 bija pabeigtas izmeklēšanas. 18 pabeigtajās izmeklēšanās *OLAF* ierosināja atgūt aptuveni 160 miljonus EUR. Pārējās divās pabeigtajās izmeklēšanās *OLAF* sniedza disciplinārus un administratīvus ieteikumus.

Analīze

14. Komiteja norāda, ka 32 no 52 papildu izmeklēšanām sāka *EPPO*, bet 20 – *OLAF*.

15. 22 no 32 papildu izmeklēšanām, ko sāka *EPPO*, bija sāktas pēc Rumānijas Eiropas deleģēto prokuroru (EDP) pieprasījuma. Pārējās 10 izmeklēšanas *EPPO* sāka pēc pieprasījuma, ko bija izteikuši EDP no 4 dažādām dalībvalstīm: Francijas (2 lietas), Lietuvas (3), Spānijas (4) un Čehijas (1). Savukārt *OLAF* sākto 20 lietu sadalījums ir šāds: Čehija (4 lietas), Slovākija (3 lietas), Horvātija, Ungārija (2 lietas), Beļģija, Bulgārija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Itālija, Lietuva, Rumānija (un ĪIV ([10])) (1 lieta).

16. 37 izmeklēšanas tika sāktas kā papildu izmeklēšanas jau no paša sākuma, bet 15 izmeklēšanas tika pārklasificētas par papildu izmeklēšanām. Kā parādīts turpmāk tekstā (sk. 23.–27. punktu), tas, vai izmeklēšana tiek sākta kā papildu izmeklēšana jau no paša sākuma vai tiek pārklasificēta par tādu vēlāk, šķiet, ietekmē tās kopējo ilgumu.

17. Komiteja norāda, ka *EPPO* nav oficiāli noraidījusi nevienu *OLAF* priekšlikumu sākt papildu izmeklēšanu un to var uzskatīt par norādi uz ļoti labu sadarbības līmeni starp abām pusēm. Komiteja nav radusi arī nekādas norādes, kas varētu liecināt, ka šādu formālu atteikumu nav bijis tāpēc, ka jau iepriekš starp *OLAF* un *EPPO* būtu notikusi neformāla informācijas apmaiņa, kurā *EPPO* jau būtu norādījusi *OLAF*, ka tā iebildīs, ja *OLAF* iesniegs šādu pieprasījumu. *OLAF* ir informējis komiteju, ka vēlas izpētīt iespējas, kā racionalizēt priekšlikumu par iespējamām papildu izmeklēšanām apspriešanas procesu.

Pirmais ieteikums: izmantot veidlapas

18. Viens no komitejas konstatējumiem Atzinumā Nr. 1/2024 bija tāds, ka praksē, ja iepriekšējas neoficiālas informācijas apmaiņas laikā *EPPO* iebilstu pret *OLAF* nodomu sākt papildu izmeklēšanu, *OLAF* neiesniegtu oficiālu rakstisku pieprasījumu par šādas izmeklēšanas sākšanu. Līdz ar to par *OLAF* priekšlikumu un *EPPO* iebildumiem pret to nebūtu nekādu oficiālu liecību. Tāpēc komiteja *OLAF* ieteica vienmēr, kad tas vēlas sākt papildu izmeklēšanu, iesniegt oficiālu rakstisku priekšlikumu, izmantojot veidlapas un veidnes, par kurām jau panākta vienošanās ar *EPPO*. Tas nodrošinās, ka a) tiek ievērots pārredzamības princips un b) komitejas veiktā *OLAF* izmeklēšanas funkcijas pārraudzība ir efektīva.

19. Komiteja konstatēja, ka 23 no 52 lietām tika izmantotas pareizās pieprasījuma veidlapas. Lielākajā daļā šo lietu vismaz viena no pusēm bija ievērojusi oficiālo saziņas ar otru pusi procedūru. Dažās no pārējām lietām vai nu pieprasījums tika iesniegts vienkāršā vēstulē, neizmantojot atbilstīgo veidlapu, vai arī atbilde uz oficiālu pieprasījumu tika nosūtīta vienkāršā e-pasta vēstulē vai tika sniegta mutiski.

20. 11 lietās *OLAF* izmantoja atbilstīgās veidlapas, lai pieprasītu papildu izmeklēšanas sākšanu, bet *EPPO* tā rīkojās ne vienmēr, lai gan tās prakse gada gaitā ir pastāvīgi uzlabojusies.

Otrais ieteikums: atspoguļot šo procedūru izmeklēšanas procedūru vadlīnijās

21. Otrais ieteikums, kas izriet no pirmā ieteikuma, bija tāds, ka *OLAF* būtu jānodrošina, ka tā gaidāmajās pārskatītajās IPV tiek ieteikts priekšlikuma par papildu izmeklēšanas sākšanu iesniegšanai izmantot veidlapas un veidnes, par kurām panākta vienošanās ar *EPPO*.

([10]) ĪIV – īpašā izmeklēšanas vienība.

22. Šajā jautājumā *OLAF* savos komentāros Atzinumā Nr. 1/2024 apņēmās kopā ar *EPPO* izpētīt, kā varētu racionalizēt priekšlikumu par iespējamām papildu izmeklēšanām apspriešanas procesu un nodrošināt, ka tas ir oficiāls un pārredzams.

Ilgums

23. Komiteja Atzinumā Nr. 1/2024 konstatēja, ka 75 % pabeigto papildu izmeklēšanu ilgušas mazāk nekā vienu gadu (vidēji astoņus mēnešus). Ļoti nedaudzos gadījumos (10–20 %) ilgums pārsniedzis vienu gadu objektīvu iemeslu dēļ, piemēram, izmeklējamo jautājumu īpaši lielās sarežģītības dēļ, tai skaitā attiecīgo personu un/vai iesaistīto valstu lielā skaita dēļ.

24. Attiecībā uz lietām, kas analizētas pēc tam, komiteja ir konstatējusi atšķirību starp izmeklēšanām, kas sāktas kā papildu izmeklēšanas jau no paša sākuma, un izmeklēšanām, kas par papildu izmeklēšanām pārklasificētas – bieži vien vēlākā posmā, kad izmeklēšana jau pavirzījusies uz priekšu.

25. Pēdējā minētajā gadījumā *OLAF* izmeklēšanu pabeidza dažu mēnešu laikā (vai dažos gadījumos dažu dienu laikā) pēc tam, kad *EPPO* bija pieņēmusi *OLAF* priekšlikumu par papildu izmeklēšanas sākšanu. Galvenie ātras pabeigšanas iemesli varētu būt tas, ka *EPPO* sākotnējā izmeklēšana jau bija pavirzījusies krietni uz priekšu, tai skaitā bieži vien tiesu ekspertīzes darbībās un pārbaudēs uz vietas, kas veiktas pirms izmeklēšanas pārklasificēšanas par papildu izmeklēšanu, jau bija savākts ievērojams daudzums informācijas.

26. Turpretī, ja izmeklēšana tika sākta kā papildu izmeklēšana jau no paša sākuma, tās vidējais ilgums bija lielāks (381 diena), sarežģītākās lietās pat vairāk nekā 2 gadi.

27. Pārklasificēto un ārējo *OLAF* papildu izmeklēšanu ([11]) vidējais ilgums 2024. gadā bija 12 mēneši, un tas ir mazāks nekā citu *OLAF* izmeklēšanu vidējais ilgums (24 mēneši). Lielākajai daļai papildu izmeklēšanu 2024. gadā nebija nepamatotu pārtraukumu, un tas liecina, ka *EPPO* un *OLAF* pieeja ir efektīva un vērsta uz sadarbību.

2.2. ***OLAF* budžeta un resursu pārraudzība: Atzinums Nr. 2/2024 par *OLAF* provizorisko 2025. gada budžeta projektu**

28. Ik gadu komiteja pieņem atzinumu par *OLAF* provizorisko budžeta projektu, lai sniegtu ES iestādēm pārliecību, ka budžeta projekts saglabā *OLAF* izmeklēšanas funkcijas neatkarību. Konkrētāk, komitejas atzinumā ir analizēts, vai *OLAF* rīcībā esošie finanšu resursi un cilvēkresursi ir pietiekami, lai pastiprinātu cīņu pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām un lai *OLAF* varētu efektīvi veikt tam uzticētos uzdevumus.

29. 2024. gada 15. maijā komiteja sniedza Atzinumu Nr. 2/2024 par *OLAF* provizorisko 2025. gada budžeta projektu. Šajā atzinumā tika norādīts, ka *OLAF* provizoriskais budžets salīdzinājumā ar 2024. gada budžetu ir palielinājies par 5 %. Ierosinātie palielinājumi dažās vienotā budžeta pozīcijās ir pienācīgi pamatoti un atbilst Komisijas pamatnostādnēm par 2025. gada budžeta projekta sagatavošanu.

30. Runājot par *OLAF* budžeta pozīciju "komandējumu un reprezentācijas izdevumi", komiteja norādīja uz Komisijas ieteikuma, ka visām Komisijas struktūrvienībām zaļā kursa ietvaros būtu jāpiemēro lineārs 20 % samazinājums komandējumiem un sanāksmēm, svarīgumu. Tomēr komiteja atzinīgi vērtēja to, ka *OLAF* budžets komandējumu un reprezentācijas izdevumiem paliks tāds pats kā 2024. gadā, tādējādi saglabājot *OLAF* vitāli svarīgo spēju izmeklēšanās veikt inspekcijas uz vietas ES un ārpus tās.

31. Komiteja atzinīgi vērtēja arī to, ka *OLAF* budžets informācijas un komunikācijas tehnoloģijām ir saglabājies tāds pats kā 2024. gadā. Komiteja uzskatīja, ka tagad – pēc tam kad vairāku gadu garumā ar *OCM* saistītie *OLAF* izdevumi tika ievērojami palielināti – šie izdevumi būs paredzēti uzturēšanai, nevis turpmākai attīstībai.

([11]) *OLAF* izmeklēšanu vidējo ilgumu aprēķina, balstoties uz laiku, kas pagājis no brīža, kad ir pieņemts papildu izmeklēšanas pieprasījums, līdz brīdim, kad *OLAF* ir pabeidzis administratīvo izmeklēšanu. Dažos gadījumos *EPPO* turpina krimināllizmeklēšanu.

32. Attiecībā uz *OLAF* cilvēkresursiem komiteja vienmēr ir apgalvojusi, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai *OLAF* rīcībā būtu pietiekami cilvēkresursi pastāvīgai augsta snieguma nodrošināšanai. Tāpēc komiteja atzinīgi vērtēja to, ka 2025. gadā *OLAF* štatu sarakstā vairs nav plānoti samazinājumi un ka *OLAF*, ņemot vērā tā paredzamos uzdevumus Ukrainas mehānismā, tiks arī piešķirti papildu resursi, ko finansēs no minētā instrumenta.

33. Komiteja norādīja, ka *OLAF* budžeta svarīga iezīme ir tā, ka budžeta struktūras elementi ir savstarpēji saistīti un tāpēc *OLAF* var veikt "iekšējus" budžeta pārvietojumus starp dažādām sava budžeta pozīcijām, nelūdzot ES budžeta lēmējinstitūcijas atļauju. Pateicoties šai iespējai, *OLAF* pagātnē ir spējis reaģēt uz neparedzētiem notikumiem un problēmām un var pārvaldīt savu budžetu elastīgāk nekā jebkurš cits Komisijas ģenerāldirektorāts. Komiteja vienmēr ir atbalstījusi *OLAF* autonomiju budžeta pārvaldībā kā papildu (budžeta) garantiju tā neatkarībai.

34. Tai pašā laikā komiteja uzsvēra, ka ir svarīgi, lai *OLAF* savu budžetu vienmēr pārvaldītu tā, lai, cik vien iespējams, tiktu ievēroti vispārējie budžeta principi, kas izklāstīti Regulas par finanšu noteikumiem 6.–38. pantā un ko piemēro ES vispārējam budžetam, ieskaitot pārredzamības un specifikācijas principu.

2.3. **Atzinums Nr. 3/2024 par *OLAF* izmeklēšanas procedūru vadlīnijām (IPV)**

35. Reaģējot uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 23. decembra Regulu (ES, Euratom) 2020/2223, ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 attiecībā uz *OLAF* veiktajām izmeklēšanām, *OLAF* nolēma grozīt spēkā esošās IPV, lai transponētu regulas jaunos noteikumus jaunās iekšējās vadlīnijās un izveidotu skaidru un saskaņotu satvaru visām izmeklēšanas, atbalsta un koordinācijas darbībām. Saskaņā ar *OLAF* regulas 17. pantu IPV pieņem ģenerāldirektors pēc tam, kad Uzraudzības komitejai ir dota iespēja iesniegt apsvērumus. Šajā kontekstā *OLAF* paskaidroja komitejai, ka šis pārskatīšanas process ir īstenots divos atsevišķos posmos.

36. Pirmajā posmā *OLAF* ģenerāldirektors vadlīnijas pārskatīja daļēji, veicot tikai tādas izmaiņas, kas bija noteikti nepieciešamas, lai saskaņotu IPV ar grozījumiem, kuri ieviesti ar Regulu (ES, Euratom) 2020/2223, un *EPPO* darbības sākšanu. Šis posms ir noslēdzies, un jaunās IPV stājās spēkā 2021. gada 11. oktobrī. Komiteja savos 2022. gada 17. augusta apsvērumos par IPV pārskatīšanu *OLAF* ģenerāldirektoram skaidri norādīja, ka atzinumu par pārskatītajām IPV tā sniegs tikai tad, kad būs pabeigts pārskatīšanas procesa otrais posms ([12]).

37. Otrajā, pašreizējā, pārskatīšanas posmā *OLAF* ir veicis plašāku pārskatīšanas procesu, kas aptvēra citās iekšējās *OLAF* instrukcijās un pamatnostādnēs aplūkotus jautājumus, praksi, kas ieviesta *OLAF* un *EPPO* sadarbības satvarā, *OLAF* ieinteresēto personu ieteikumus un *OLAF* darbinieku gadu gaitā izceltos jautājumus.

38. *OLAF* 2023. gada 24. novembrī iesniedza pārskatīto IPV projekta galīgo redakciju Uzraudzības komitejai, lai saņemtu no tās oficiālus apsvērumus. Šīs oficiālās apspriešanās ietvaros starp *OLAF* un komiteju notika konstruktīva viedokļu apmaiņa, kas sākās 2023. gada otrajā pusē un turpinājās arī pārskata periodā. 2024. gada 15. oktobra plenārsēdē Uzraudzības komiteja pieņēma Atzinumu Nr. 3/2024 par *OLAF* IPV, un tas tika publicēts 2024. gada 12. novembrī ([13]).

39. Atzinumā komiteja sniedza apsvērumus un ieteikumus *OLAF* ģenerāldirektoram pirms IPV pieņemšanas saskaņā ar *OLAF* regulas 17. panta 8. punktu.

([12]) *OLAF* regulas 17. panta 8. punkta pēdējais teikums.

([13]) Uzraudzības komitejas Atzinums Nr. 3/2024 *OLAF Guidelines on investigation procedures* ir pieejams tīmekļa vietnē https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/cdd642c0-2339-48e4-89c4-3041316bef1f_en?filename=Opinion%20GIPs%2013.11.24_NON-CONFIDENTIAL.pdf.

40. Kā jau norādīts iepriekšējos atzinumos ([14]), komiteja uzskata, ka jaunajām IPV obligāti jābalstās uz padziļinātu un visaptverošu visu pārējo spēkā esošo *OLAF* iekšējo pamatnostādņu un norādījumu pārskatu. Tas ir svarīgi, jo visu pamatnostādņu, instrukciju un rokasgrāmatu vidū IPV ir vienīgās, kas saskaņā ar *OLAF* regulu ir jāpublisko ([15]), tāpēc tās ir būtisks elements nepieciešamās pārredzamības un juridiskās noteiktības pakāpes nodrošināšanā personām, uz kurām attiecas izmeklēšana.

41. Šajā saistībā komiteja atzina, ka ir panākts progress pārskatīta vadlīniju kopuma nodrošināšanā izmeklētājiem, bet uzskatīja, ka iesniegto un izskatīto IPV projektu varētu vēl uzlabot. Komiteja uzskata, ka visaptverošas, plašas un sīki izstrādātas izmeklēšanas vadlīnijas labāk nodrošinās ieguvumus, ko sniedz tādu principu ievērošana kā i) saprātīgs izmeklēšanu termiņš un nepārtraukta izmeklēšanu veikšana, ii) skaidrs lēmumu pieņemšanas process, iii) procesuālo garantiju piemērošana, iv) pārredzamība un v) vienlīdzīga attieksme pret personām izmeklēšanas laikā.

42. Komiteja sniedza praktiskus un rūpīgi pamatotus ieteikumus un ierosinājumus, jo īpaši par šādiem jautājumiem:

i) izmeklēšanu ilgums. Komiteja pievērsās dažādiem aspektiem, tai skaitā izmeklēšanas plānošanai, nepamatotiem bezdarbības periodiem, nepārtrauktai izmeklēšanu veikšanai, izmeklēšanu ilguma kontroles mehānismiem, pienākumam ziņot komitejai un saprātīgam izmeklēšanas laikam, kam vajadzētu būt samērīgam ar lietas sarežģītību un apstākļiem;

ii) *OLAF* ģenerāldirektora neatkarība un lēmumu pieņemšanas process. Ieteikumi attiecās uz to noteikumu strukturēšanu un to principu aprakstīšanu, kas reglamentē pārredzamību, dokumentēšanu, apspriešanos un sadarbību visā lēmumu pieņemšanas procesā, un īpaša uzmanība tika pievērsta pilnvaru deleģēšanai un hierarhiskajam pienākumu sadalījumam;

iii) izmeklēšanas darbības joma, ņemot vērā tiesības uz aizstāvību un lēmumu pieņemšanas procesu. Ieteikumi galvenokārt attiecās uz vajadzību pamatot jebkādas izmaiņas izmeklēšanas darbības jomā un uz visām izmaiņām darbības jomā attiecināt tos pašus izvērtēšanas noteikumus, kas jāievēro attiecībā uz izmeklēšanas sākšanu;

iv) jēdziens "pietiekamas aizdomas", kas ir izmeklēšanas sākšanas priekšnosacījums. Īpaša uzmanība tika pievērsta dažādajiem saņemtās informācijas avotiem un atlases procesā veiktajām darbībām;

v) vienlīdzīgas attieksmes princips izmeklēšanas veikšanā. Galvenais mērķis bija iekļaut izmeklēšanas procedūru vadlīnijās rūpīgas izmeklēšanas principu un risināt jautājumu par kritērijiem, ko izmanto, lai noteiktu, vai personu var uzskatīt par "attiecīgo personu";

vi) ikviena cilvēka "privātuma" un "telefonsarunu" respektēšana;

vii) tiesības uz juridisko noteiktību; īpašs uzsvars tika likts uz izmeklēšanas un lietu klasifikāciju;

viii) iekšējā konsultēšanās un kontroles procedūra un nepieciešamība to stiprināt.

43. Komiteja arī aicināja *OLAF* ģenerāldirektoru rūpīgi pārskatīt un atjaunināt iekšējās instrukcijas un norādījumus, kas papildina IPV, ar mērķi nodrošināt to atbilstību, saskaņotību ar IPV un lietošanas ērtumu un informēt komiteju par šā procesa iznākumu.

([14]) Komitejas 2021. gada 17. augusta apsvērumi *OLAF* ģenerāldirektoram par IPV pārskatīšanu un Atzinums Nr. 2/2017 par *OLAF* regulas izvērtējumu.

([15]) *OLAF* regulas 17. panta 8. punkta pēdējā teikumā ir noteikts, ka šīs vadlīnijas "informācijas nolūkā visās Savienības iestāžu oficiālajās valodās publicē Biroja interneta vietnē".

44. Komiteja uzskata, ka vadlīnijas, kas, kā prasīts *OLAF* regulā, ir sīki izstrādātas un praktiskas, ir būtisks elements, kas palīdz nodrošināt, ka izmeklēšanās tiek ievērotas *OLAF* pamatvērtības un nodrošināta darbības integritāte.

45. Komiteja uzskata, ka IPV varētu ievērojami uzlabot, ja tiktu ņemti vērā tās atzinumā izklāstītie ieteikumi un apsvērumi.

46. 2025. gada martā *OLAF* ģenerāldirektors informēja komiteju, ka, lai gan IPV pārskatīšana ir pabeigta, galīgā teksta pieņemšana ir aizkavējusies, jo notiek diskusijas par ES krāpšanas apkarošanas arhitektūru un *OLAF* regulas izvērtējumu.

47. Komiteja pauž nožēlu par IPV galīgās redakcijas pieņemšanas atlikšanu un uzskata, ka šī kavēšanās nav pamatota, ņemot vērā *OLAF* jau panākto lielo progresu un ievērojamo laiku un pūles, ko līdz šim ir ieguldījis *OLAF* un visas ieinteresētās personas, kuras ir devušas vērtīgu ieguldījumu pārskatīšanā.

48. Komiteja uzskata, ka vadlīnijas, kas, kā prasīts *OLAF* regulā, ir sīki izstrādātas un praktiskas, ir būtisks elements, kas palīdz nodrošināt, ka izmeklēšanas darbā tiek ievērotas *OLAF* pamatvērtības un nodrošināta darbības integritāte. Komiteja uzskata, ka notiekošajām diskusijām par ES krāpšanas apkarošanas arhitektūru un *OLAF* regulas izvērtējumu nevajadzētu ietekmēt jau pabeigto IPV pieņemšanu.

2.4. **Atzinums Nr. 4/2024 par *OLAF* pilnvarām veikt iekšējas izmeklēšanas attiecībā uz ES iestāžu locekļiem**

49. *OLAF* ģenerāldirektors 2023. gada februārī nosūtīja komitejai savu saraksti ar Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju (no 2020. gada marta līdz 2023. gada septembrim) par *OLAF* pilnvarām veikt izmeklēšanu attiecībā uz Eiropas Parlamenta deputātiem ("EP deputāti"). *OLAF* ģenerāldirektors informēja komiteju par dažām grūtībām, ar kurām *OLAF* saskaras, izmeklējot gadījumus, kad EP deputāti, iespējams, izdarījuši smagu pārkāpumu, kas pats par sevi neskar ES finanšu intereses, tai skaitā par grūtībām piekļūt EP deputātu birojiem un viņu IT aprīkojumam (klēpjdatoriem), kā arī par citām problēmām. *OLAF* varēja vērst izmeklēšanu pret deputātu palīgiem un citiem Eiropas Parlamenta ("Parlaments") darbiniekiem kā "attiecīgām personām", bet izmeklēšanas darbību, kurā iesaistīts EP deputāts, tas bez Parlamenta atļaujas nevarēja veikt. Parlamenta nostāja bija tāda, ka *OLAF* regula nedod *OLAF* pilnvaras izmeklēt jautājumus, kas nav saistīti ar ES finanšu interešu aizsardzību, piemēram, EP deputātu rīcības atbilstību Parlamenta rīcības kodeksam.

50. Tāpēc komiteja nolēma sniegt atzinumu saskaņā ar regulas 15. pantu ([16]), lai precizētu noteikumus, kas piemērojami *OLAF* veiktām iekšējām izmeklēšanām, kurās iesaistīti ES iestāžu locekļi kopumā un jo īpaši EP deputāti. Komiteja atzinumā izskatīja galveno jautājumu, vai *OLAF* ir pilnvaras vērst izmeklēšanu pret EP deputātiem un iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru (ISBA) locekļiem par smagiem pārkāpumiem, kas saistīti ar viņu profesionālo pienākumu izpildi, bet, šķiet, neskar ES finanšu intereses (t. s. "ar *PIF* nesaistīti jautājumi") ([17]). Tā arī pārbaudīja Parlamenta deputātu rīcības kodeksa, EP deputātu nolikuma un viņu imunitātes nozīmi *OLAF* iekšējo izmeklēšanu kontekstā. Visbeidzot, pilnības labad atzinumā tika novērtēts arī tas, vai un cik daudz *OLAF* pilnvaras veikt šādas izmeklēšanas var ietekmēt 1999. gada Iestāžu nolīgums un lēmumi, ko katra ES iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra ir pieņēmusi saskaņā ar *OLAF* regulas 4. pantu un kas attiecas uz noteikumiem, saskaņā ar kuriem *OLAF* var veikt izmeklēšanu attiecībā uz ISBA darbiniekiem vai locekļiem.

([16]) *OLAF* regulas 15. pantā ir noteikts, ka Uzraudzības komiteja var sniegt atzinumus cita starpā arī pēc *OLAF* ģenerāldirektora pieprasījuma.

([17]) Noziegumi pret Eiropas Savienības finanšu interesēm (*PIF* (no franču valodas termina *protection des intérêts financiers*) noziegumi, kas definēti Direktīvā (ES) 2017/1371), skar Eiropas Savienības finanšu intereses un arī kaitē tās reputācijai un uzticamībai. *PIF* noziegumi ietver krāpšanu, kas saistīta ar ES budžetu, plaša mēroga krāpšanu PVN jomā, kas skar divas vai vairākas dalībvalstis, korupciju, aktīvu nelikumīgu piesavināšanos, ko veicis civildienesta ierēdnis, un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kas saistīta ar īpašumu, kurš iegūts šo noziegumu rezultātā.

OLAF *pilnvaras veikt iekšējas izmeklēšanas ar* PIF *nesaistītos jautājumos*

51. Komitejai bija svarīgi vispirms noskaidrot jautājumu par *OLAF* kompetenci vērst izmeklēšanu pret EP deputātiem jautājumos, kas, šķiet, neskar ES finanšu intereses. Tādēļ komiteja atsaucās uz ES tiesu judikatūru, jo īpaši uz Tiesas spriedumu *Dalli* lietā ([18]), kurā Tiesa sīki izskatīja, šķiet, tos pašus argumentus, kurus Parlaments nesen izvirzīja sarakstē ar *OLAF*, lai apšaubītu vai ierobežotu *OLAF* pilnvaras vērst izmeklēšanu pret EP deputātiem par pārkāpumiem, kas nav saistīti ar *PIF*.

52. Tiesa norādīja, ka no 2. panta 1. punkta Komisijas Lēmumā 1999/352/EK, ar ko izveido *OLAF* (un kas joprojām ir piemērojams), ir skaidrs, ka *OLAF* pienākums ir **ne tikai** veikt "administratīvu izmeklēšanu, lai, pirmkārt, apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses", **bet arī** izmeklēt "nopietnus faktus, kas saistīti ar profesionālās darbības veikšanu un kas varētu liecināt, ka Savienības ierēdņi vai darbinieki ir izdarījuši pienākumu pārkāpumu, par kuru var tikt ierosināta disciplinārlieta un attiecīgā gadījumā krimināllieta" ([19]). Tiesa uzskatīja, ka tas bijis paredzēts arī iepriekšējās *OLAF* regulas – Regulas (EK) Nr. 1073/1999 – 5. apsvērumā (kas tagad ir spēkā esošās *OLAF* regulas 6. apsvērums), saskaņā ar kuru ***OLAF* ir atbildīgs ne vien par finanšu interešu aizsardzību**, bet arī par visām darbībām, kas attiecas uz ES interešu aizsardzību pret nelikumīgu rīcību, kura var būt cēlonis administratīvai izskatīšanai vai krimināllietai. Tiesa secināja, ka "ietekmes uz Savienības finanšu interesēm neesība **neietekmē *OLAF* iespēju sākt izmeklēšanu**" ([20]).

53. Komiteja norāda, ka tiesu judikatūra ir tik skaidra, ka vairs nevar būt nekādu šaubu par *OLAF* regulas 1. panta 4. punkta ([21]) pareizo interpretāciju un *OLAF* pilnvarām izmeklēt nopietnus jautājumus, kas saistīti ar ES darbinieku un iestāžu locekļu profesionālo pienākumu izpildi un kas neskar ES finanšu intereses. Turklāt judikatūrā, kas sekoja *Dalli* lietai, tika arī precizēts, ka pat ar finanšu interešu aizsardzību (*PIF*) nesaistītiem noziedzīgiem nodarījumiem (piemēram, rīcībai, kas ietver psiholoģisku uzmākšanos) var būt finansiālas sekas. Komiteja norāda, ka *OLAF* ir tiesīgs izmeklēt šādus gadījumus, pat ja tas uzskata, ka attiecīgajam pārkāpumam nav bijis finansiālas ietekmes. Ir arī skaidrs, ka *OLAF* pilnvaras vērst iekšējas izmeklēšanas pret ISBA locekļiem ar *PIF* nesaistītos jautājumos tieši izriet no *OLAF* regulas un nav papildu kompetence, ko iestādes, struktūras, biroji un aģentūras būtu brīvprātīgi piešķīruši *OLAF* ārpus *OLAF* regulas piemērošanas jomas.

Eiropas Parlamenta deputātu rīcības kodekss

54. Sarakstē ar *OLAF* Parlaments arī pauda nopietnas šaubas par to, ka *OLAF* paralēli veic iekšējas izmeklēšanas par tādiem jautājumiem kā uzmācīgi aizskaroša izturēšanās, interešu konflikti vai ētikas pārkāpumi, kuros iesaistīti EP deputāti, tāpēc ka šādas izmeklēšanas var likt apšaubīt Parlamenta iekšējās procedūras, kas noteiktas tā rīcības kodeksā. Parlaments uzskata, ka lojālas sadarbības princips ierobežo to *OLAF* darbību tvērumu, kurās iesaistīts Parlaments.

55. Šajā saistībā komiteja norāda, ka ISBA var pieņemt iekšējus noteikumus, tai skaitā saviem locekļiem paredzētu rīcības kodeksu ētikas jautājumos, taču tas neliedz un nevar liegt *OLAF* īstenot kompetenci, kas tam tieši piešķirta ar *OLAF* regulu. Šie iekšējie noteikumi un rīcības kodeksi ir saistoši tikai attiecīgajai ISBA. Tāpēc uz to pamata nevar liegt *OLAF* veikt iekšēju izmeklēšanu saskaņā ar *OLAF* regulas 1. panta 4. punktu.

([18]) 2019. gada 6. jūnija spriedums *Dalli*/Komisija, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, kas apstiprināts ar 2021. gada 25. februāra spriedumu *Dalli*/Komisija, C-615/19 P, ECLI:EU:C:2021:133 (lieta T-399/17).

([19]) Sk. 2019. gada 6. jūnija sprieduma *Dalli*/Komisija, T-399/17, 62. punktu.

([20]) Sk. 2019. gada 6. jūnija sprieduma *Dalli*/Komisija, T-399/17, 62. punktu.

([21]) 1. panta 4. punktā ir norādīts: "Iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās, kas izveidotas saskaņā ar Līgumiem vai pamatojoties uz tiem ("iestādes, struktūras, biroji un aģentūras"), Birojs [*OLAF*] veic administratīvu izmeklēšanu, lai apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Šajā nolūkā tas izmeklē nopietnus jautājumus, kuri attiecas uz tādu profesionālo pienākumu veikšanu, kas rada ierēdņu un citu Savienības darbinieku nolaidību pienākumu pildīšanā, kas var būt cēlonis disciplinārlietai vai attiecīgā gadījumā kriminālprocesam, vai līdzīgus pārkāpumus pienākumu pildīšanā, ko izdarījuši iestāžu un struktūru locekļi, biroju un aģentūru vadītāji vai iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru personāla locekļi, uz kuriem neattiecas Civildienesta noteikumi (turpmāk kopā "ierēdņi, citi darbinieki, iestāžu vai struktūru locekļi, biroju vai aģentūru vadītāji vai personāla locekļi")."

56. Attiecībā uz lojālas sadarbības principu komiteja atsaucas uz Eiropas tiesu judikatūru, kurā teikts, ka Līguma par Eiropas Savienību (LES) 13. panta 2. punktā [22] "ir pausts institucionālā līdzsvara princips, kas ir raksturīgs Savienības institucionālajai struktūrai, **kas nozīmē, ka katra iestāde savas pilnvaras īsteno, ievērojot citu iestāžu pilnvaras**" [23]. Šajā ziņā attiecībā uz *OLAF* Tiesa ir nospriedusi, ka *OLAF* lojālas sadarbības pienākums nevar mainīt *OLAF* regulā noteikto uzdevumu un pienākumu sadalījumu [24].

57. Tā kā pilnvaras veikt iekšēju izmeklēšanu nav dalīta kompetence, bet ar *OLAF* regulu tās ir piešķirtas tikai *OLAF*, neviena iestāde, ieskaitot Parlamentu, nevar atsaukties uz iestāžu lojālas sadarbības principu, lai liegtu *OLAF* īstenot savas pilnvaras vērst izmeklēšanu pret ISBA locekļiem. Turklāt lojālas sadarbības princips ir nostiprināts *OLAF* regulas 5. panta 3. punktā, saskaņā ar kuru, "kamēr Birojs [*OLAF*] veic iekšēju izmeklēšanu, attiecīgās iestādes, struktūras, biroji vai aģentūras nesāk vienlaikus izmeklēt tos pašus faktus, ja vien tās ar Biroju nav vienojušās citādi".

Nolikums un 7. protokols par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā [25]

58. Komiteja arī izvērtēja, kāda nozīme ir Nolikumam un 7. protokolam par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kurā ir paredzēti noteikumi un vispārīgi nosacījumi, kas reglamentē EP deputātu pienākumu izpildi un nodrošina likumisku aizsardzību viņu brīvībai un neatkarībai. Komiteja norāda, ka *OLAF* regulas 1. panta 3. punkts, kurā noteikts, ka tās darbības joma neskar a) 7. protokolu par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā un b) Eiropas Parlamenta deputātu nolikumu, neierobežo *OLAF* piešķirtās pilnvaras vērst izmeklēšanu pret ISBA locekļiem nopietnos jautājumos, kas saistīti ar viņu profesionālo darbību veikšanu. Tajā ir tikai skaidri pausts, ka šī kompetence ir jāīsteno, neierobežojot un negatīvi neietekmējot EP deputātiem piešķirtās vēlētas varas pilnvaras un viņu brīvību pildīt vēlētu pārstāvju pienākumus.

59. Saskaņā ar judikatūru 7. protokolā atzītās privilēģijas un imunitāte Eiropas Savienībā un līdz ar to arī EP deputātu imunitāte pēc būtības ir tikai funkcionālas – tās paredzētas, lai novērstu jebkādu iejaukšanos Eiropas Savienības darbībā un neatkarībā. Līdz ar to šīs privilēģijas un imunitāte ir piešķirtas vienīgi Eiropas Savienības interesēs. Tiesa uzskata, ka šīs imunitātes mērķis ir "izvairīties no jebkādiem šķēršļiem iestādes, kuras locekļi viņi ir, pienācīgai darbībai un tādējādi arī šīs iestādes pilnvaru īstenošanai" [26]. No tā izriet, ka, ja *OLAF* izmeklēšanas par EP deputātu darbībām neapdraud "viedokli, ko viņi pauduši, vai balsojumu, ko viņi veikuši, pildot pienākumus", tās "neskar" EP deputātu privilēģijas un imunitāti, kas tiem piešķirtas ar 7. protokolu un/vai EP deputātu nolikumu [27].

1999. gada Iestāžu nolīgums un katras ES iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras pieņemtie lēmumi par OLAF *iekšējām izmeklēšanām*

60. Sarakstē ar *OLAF* Parlaments arī apgalvoja, ka, tā kā *OLAF* regula nepiešķir *OLAF* pilnvaras izmeklēt ar *PIF* nesaistītas EP deputātu darbības, šādas izmeklēšanas var veikt, tikai pamatojoties uz Parlamenta, Padomes un Eiropas Komisijas 1999. gada 25. maija iestāžu nolīgumu par iekšējo izmeklēšanu, ko veic *OLAF*. Parlamenta

[22] LES 13. panta 2. punktā ir teikts: "Katra iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem. Iestādes īsteno pilnīgu [lojālu] savstarpēju sadarbību."

[23] 2015. gada 6. oktobra spriedums Eiropas Savienības Padome/Eiropas Komisija, C-73/14, ECLI:EU:C:2015:663.

[24] 2024. gada 5. septembra spriedums Komisija/Čehijas Republika, C-494/22 P, ECLI:EU:C:2024:684, 149. punkts.

[25] Eiropas Parlamenta Lēmums (2005. gada 28. septembris), ar ko pieņem Eiropas Parlamenta deputātu nolikumu (OV L 262, 7.10.2005., 1. lpp.), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A32005Q0684.

[26] 2022. gada 27. aprīļa spriedums *Roos*/Parlaments, apvienotās lietas T-710/21, T-722/21 un T-723/21, 132. punkts.

[27] Sk. arī Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 2/2011 *Powers of OLAF for the independent conduct of internal investigations within the EU institutions*, https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/supervisory-committee-olaf/opinions-and-reports_en.

paustais viedoklis ir tāds, ka, tā kā minētā nolīguma 6. apsvērumā ir noteikts, ka *OLAF* izmeklēšanām "nevajadzētu ietekmēt (..) iestāžu (..) pienākumus", *OLAF* izmeklēšanas attiecībā uz EP deputātiem būtu jāveic, pilnīgi ievērojot Parlamenta Reglamenta noteikumus par EP deputātiem piemērojamā Parlamenta rīcības kodeksa izpildi. Saskaņā ar minēto reglamentu, piemēram, galīgos lēmumus par EP deputātu izdarītajiem Rīcības kodeksa pārkāpumiem ir kompetents pieņemt vienīgi Parlamenta priekšsēdētājs pēc apspriešanās ar Padomdevēju komiteju locekļu rīcības jautājumos. Ja *OLAF* veiktu paralēlu izmeklēšanu par šādiem jautājumiem, tas liktu apšaubīt Parlamenta priekšsēdētāja un Padomdevējas komitejas autoritāti.

61. Šajā saistībā komiteja, ievērojot ES tiesu judikatūru, norāda, ka *OLAF* pilnvaras vērst iekšējas izmeklēšanas pret ISBA locekļiem ar *PIF* nesaistītos jautājumos tieši izriet no pašas *OLAF* regulas. Tādējādi tā nav kompetence, ko 1999. gada Iestāžu nolīguma parakstītājas iestādes būtu "brīvprātīgi" nolēmušas piešķirt *OLAF*. Turklāt *OLAF* pilnvaras vērst iekšējas izmeklēšanas pret ISBA locekļiem varētu ierobežot tikai ar pašu *OLAF* regulu, nevis ar iestāžu nolīgumu, jo nolīgums nav tiesību akts, ar ko var atcelt, grozīt vai aizstāt *OLAF* regulu.

62. Turklāt komiteja uzskata, ka, lai gan ir tiesa, ka "[i]zmeklēšanu iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (..) jomās veic saskaņā ar šo regulu un ar lēmumiem, kurus pieņem katra attiecīgā iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra" (*OLAF* regulas 4. panta 1. punkts), te runa ir par īstenošanas noteikumiem, kas ISBA ir jāpieņem ar iekšējiem administratīviem lēmumiem. Šajos lēmumos nosaka praktisko kārtību, kas *OLAF* ir jāņem vērā, veicot izmeklēšanas darbības (inspekcija un pierādījumu vākšana telpās, informācijas apmaiņa, darbinieku un locekļu intervēšana utt.), bet tie nevar ietekmēt un neietekmē *OLAF* izmeklēšanas pilnvaru esību un īstenošanu.

63. Tātad komiteja konstatē, ka pēc *Dalli* sprieduma nav šaubu, ka *OLAF* ir pilnvaras vērst izmeklēšanu pret EP deputātiem un ISBA locekļiem par smagiem pārkāpumiem, kas saistīti ar viņu profesionālo pienākumu izpildi un kas var neskart ES finanšu intereses. Komiteja arī uzskata, ka gaidāmā *OLAF* regulas pārskatīšana sniedz izdevību *OLAF* regulas 1. panta 4. punktu pilnīgi saskaņot ar Tiesas spriedumu *Dalli* lietā. Tas nodrošinātu lielāku skaidrību un kliedētu šaubas par *OLAF* kompetenci vērst iekšējas izmeklēšanas pret ISBA locekļiem par pārkāpumiem, kas neskar ES finanšu intereses.

2.5. **Atzinuma projekts par *OLAF* iekšējām izmeklēšanām attiecībā uz uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ES iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās (ISBA)**

64. 2022. gadā *OLAF* ģenerāldirektors informēja Uzraudzības komiteju par dažām grūtībām, ar ko *OLAF* vairākkārt saskāries iekšējās izmeklēšanās par uzmācīgi aizskarošu izturēšanos un kas varētu apdraudēt viņa neatkarību.

65. Komiteja, pamatojoties uz informāciju, ko tā saņēmusi no *OLAF*, uzskatīja, ka ir svarīgi sniegt atzinumu, kurā precizēta *OLAF* loma un pilnvaras neatbilstošas uzvedības un uzmākšanās izmeklēšanā iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un sīki izpētīta pievienotā vērtība, ko šīs izmeklēšanas sniedz cīņā pret uzmākšanos un citu līdzīgu neatbilstošu uzvedību no ES ierēdņu un ISBA locekļu puses. Tomēr, tā kā komiteja neiejaucas notiekošu izmeklēšanu gaitā, tā nolēma izskatīt šo jautājumu tikai pēc tam, kad *OLAF* ģenerāldirektors būs pabeidzis lietas, par kurām ziņots.

66. 2024. gada decembrī komiteja apstiprināja atzinuma projektu, un atzinums tika oficiāli pieņemts 2025. gada janvārī ([28]). Komiteja izskatīja 20 uzmākšanās lietu, kuras *OLAF* pēdējo piecu gadu laikā (2018–2023) bija noraidījis (izmeklēšana netika sākta), kā arī 9 izmeklēšanas par uzmākšanos, kuras tai pašā laikposmā tika pabeigtas.

([28]) Sk. Atzinumu Nr. 1/2025 tīmekļa vietnē https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/document/download/0aaf5493-9be7-4538-a5c4-f1957b3d479a_en?filename=Opinion%201-2025.pdf.

67. Komiteja atzinumā vispirms norādīja, ka pēc sprieduma *Dalli* lietā vairs nav šaubu, ka *OLAF* kompetencē ir veikt iekšējas izmeklēšanas par nopietniem jautājumiem, kas saistīti ar ISBA darbinieku un locekļu profesionālo pienākumu izpildi, neatkarīgi no tā, vai tie skar vai neskar ES finanšu intereses, un ka šī kompetence izriet tieši no *OLAF* regulas 1. panta 4. punkta. Tā nav papildu kompetence, ko iestādes, struktūras, biroji un aģentūras būtu brīvprātīgi piešķīruši *OLAF* ārpus *OLAF* regulas piemērošanas jomas ([29]). Tāpēc *OLAF* ir kompetents veikt iekšējas izmeklēšanas par uzmācīgi aizskarošu izturēšanos, kā noteikts judikatūrā, pat ja tā neskar ES finanšu intereses.

68. Neraugoties uz to, komitejas veiktā analīze parādīja, ka *OLAF* parasti nesāk izmeklēšanu par šādiem jautājumiem gadījumos, kad a) apgalvojumi attiecas uz uzmākšanos, ko īstenojuši ierēdņi un citi "darbinieki" vai vidējā līmeņa vadītāji, un b) attiecīgajai ISBA ir attiecīgas spējas un nepieciešamā zinātība un tā var efektīvi un neatkarīgi veikt savu iekšējo izmeklēšanu bez *OLAF* iejaukšanās. *OLAF* uzskata, ka izmeklēšanas sākšana šādos gadījumos nebūtu ne samērīga, ne efektīva tā resursu izmantošana un arī nesniegtu nekādu pievienoto vērtību. Šādos gadījumos ģenerāldirektors lietu noraida un saskaņā ar *OLAF* regulas 5. panta 6. punktu nosūta attiecīgo informāciju attiecīgajai ISBA, lai tā varētu atbilstīgi rīkoties.

69. Turpretī, ja apgalvojumi par uzmācīgi aizskarošu izturēšanos ir vērsti pret augsta ranga ierēdņiem, augstākā līmeņa vadītājiem un ISBA locekļiem, *OLAF* uzskata, ka ir atbilstīgi un vajadzīgi sākt savu izmeklēšanu, jo tikai *OLAF* var garantēt nepieciešamo neatkarības pakāpi šādu izmeklēšanu veikšanā.

70. Komiteja konstatēja, ka *OLAF* pieeja sūdzību par uzmākšanos izskatīšanā atbilst piemērojamajiem noteikumiem un tā pilnvarām. Turklāt komiteja uzskatīja, ka gadījumos, kad uzmākšanos īsteno augsta ranga un augstākā līmeņa amatpersonas, *OLAF* izmeklēšana sniedz reālu pievienoto vērtību, nodrošinot šādu izmeklēšanu neatkarību un neitralitāti.

71. Šajā saistībā komiteja norāda, ka, ņemot vērā dažu ES augstākā līmeņa darbinieku vai ISBA locekļu augsta ranga amatu attiecīgajā ISBA un viņiem piešķirto lielo atbildību, attiecīgās ISBA veikta iekšēja izmeklēšana var nebūt pietiekami objektīva, neatkarīga un neitrāla. Dažos gadījumos ISBA pat var nebūt nepieciešamo resursu, lai ieceltu specializētu iekšējo komandu, kas būtu atbildīga par administratīvās izmeklēšanas veikšanu. Visbeidzot, tas, ka apgalvojumus par uzmācīgi aizskarošu izturēšanos no augsta ranga ierēdņu un ISBA locekļu puses izmeklē viņu pašu iestāde, struktūra vai aģentūra, varētu radīt nopietnu kaitējumu attiecīgās ISBA tēlam un reputācijai.

72. Komiteja arī norādīja, ka, lai gan lielākajā daļā analizēto lietu ISBA sadarbojās un neiejaucās *OLAF* izmeklēšanā, divās lietās ISBA acīmredzami nesadarbojās, liekot apšaubīt *OLAF* pilnvaras veikt šādas iekšējas izmeklēšanas. Tā dēļ *OLAF* izmeklēšanas vēl vairāk aizkavējās un mazinājās *OLAF* rīcības efektivitāte.

73. Tāpēc komiteja norādīja, ka tad, kad ģenerāldirektors sāk izmeklēšanu par jautājumiem, kas ir *OLAF* kompetencē, ISBA ir beznosacījumu pienākums sadarboties ar *OLAF* un neveikt paralēlu izmeklēšanu. Šajā kontekstā komiteja uzskata, ka tad, ja ISBA neievēro *OLAF* lūgumus neveikt paralēlu izmeklēšanu par jautājumiem, kurus *OLAF* jau izmeklē, vai atsakās nosūtīt informāciju, kas vajadzīga *OLAF* izmeklēšanām, šī ISBA faktiski nerīkojas saskaņā ar *OLAF* regulu un lojālas sadarbības principu. Šāda rīcība negatīvi ietekmē *OLAF* darba efektivitāti un konsekvenci un galu galā mazina *OLAF* autonomiju un neatkarību tā pilnvarās ietilpstošo izmeklēšanu veikšanā.

([29]) Uzraudzības komiteja savu viedokli par šo jautājumu jau ir paudusi Atzinumā Nr. 4/2024 *OLAF's power to conduct internal investigation: the case of Members of the EU institutions.*

2.6. ***OLAF* veikto izmeklēšanu ilguma pārraudzība**

74. *OLAF* regulas 7. panta 8. punkts paredz, ka komitejai ir jāanalizē katrs gadījums, kad izmeklēšanas ilgums pārsniedz 12 mēnešus, ar mērķi pārliecināties, ka *OLAF* izmeklēšanas tiek veiktas nepārtraukti un to ilgums ir samērīgs ar lietas apstākļiem un sarežģītību.

75. Regulāri pārraugot *OLAF* izmeklēšanu ilgumu un nepamatotas kavēšanās iemeslus, komiteja cenšas pārliecināties par to, ka nav notikusi nekāda ārēja vai iekšēja iejaukšanās neitrālā izmeklēšanas veikšanā. Izmeklēšana, kas ir ilga bez pamatojuma, var radīt nopietnas negatīvas sekas i) attiecīgās(-o) personas(-u) procesuālajām tiesībām un/vai ii) izmeklēšanas pēcpasākumiem. Pārraugot izmeklēšanu ilgumu, komiteja arī pārbauda, vai *OLAF* piešķirtie cilvēkresursi un finanšu resursi ir izmantoti lietderīgi.

76. Komiteja uzskata, ka izmeklēšanu ilgums ir svarīgs *OLAF* rīcības efektivitātes rādītājs, un gadu gaitā šim jautājumam ir pievērsusi īpašu uzmanību. Iepriekšējā atzinumā par šo tematu, proti, Atzinumā Nr. 5/2021, komiteja visaptveroši novērtēja *OLAF* izmeklēšanas, kuru ilgums 2019. gadā bija pārsniedzis 36 mēnešus. Komiteja konstatēja dažus trūkumus, kuru dēļ *OLAF* ģenerāldirektoram tika sniegti vairāki ieteikumi.

77. Nesenajā Atzinumā Nr. 3/2024 par jauno IPV projektu komiteja atzinīgi novērtēja *OLAF* panākto progresu izmeklēšanu ilguma pārvaldībā un pauda atzinību par dažu komitejas ieteikumu ņemšanu vērā pārskatīto IPV projektā. Tomēr komiteja arī uzsvēra, ka ir svarīgi, lai IPV būtu sniegti skaidri norādījumi izmeklētājiem par izvairīšanos no nepamatotiem bezdarbības periodiem izmeklēšanas procesā. Šajā saistībā komiteja iesniedza *OLAF* ģenerāldirektoram vairākus ieteikumus par IPV grozījumiem, kas palīdzētu *OLAF* pārvarēt pārmērīgi ilgu izmeklēšanu problēmu. Komiteja paļaujas uz to, ka *OLAF* ģenerāldirektors šos ieteikumus ņems vērā IPV galīgajā redakcijā. Tomēr, kā minēts iepriekš, tas, ka IPV pieņemšana ir atlikta uz nenoteiktu laiku, komitejai rada bažas.

78. Kā jau katru gadu, arī pārskata gadā komiteja no *OLAF* saņēma informāciju par izmeklēšanām, kas ilgst vairāk nekā 12 mēnešus. Lai labāk saprastu, kā *OLAF* 2024. gadā pārvaldījis izmeklēšanu ilgumu un ievērojis vispārējo *OLAF* izmeklēšanas ilguma samērīguma principu, arī ņemot vērā iepriekš sniegtos ieteikumus, komiteja veica novērtējumu, galveno uzmanību pievēršot izmeklēšanām, kas ilgušas vairāk nekā 36 mēnešus (sk. 2.6.2. iedaļu).

2.6.1. *Komitejas 2024. gadā saņemtie ziņojumi par izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus*

79. *OLAF* regulas 7. panta 8. punktā ([30]) ir noteikts, ka tad, ja izmeklēšanu nevar pabeigt 12 mēnešos pēc tās sākšanas, *OLAF* ģenerāldirektoram ir pienākums 12 mēnešus pēc izmeklēšanas sākšanas un pēc tam ik pēc 6 mēnešiem oficiāli ziņot komitejai. Šajos ziņojumos *OLAF* izklāsta iemeslus, kāpēc izmeklēšana vēl nav pabeigta, un attiecīgā gadījumā ([31]) arī korektīvos pasākumus, kas veicami, lai paātrinātu izmeklēšanas gaitu, un plānoto pabeigšanas termiņu.

80. Komiteja 2024. gadā no *OLAF* saņēma 490 ziņojumus par 333 atsevišķām vēl nepabeigtām izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedz 12 mēnešus. 49 % no tām bija ilgušas vairāk nekā 24 mēnešus, bet 16 % – vairāk nekā 36 mēnešus (1. attēls). *OLAF* izmeklēšanu sadalījums pa nozarēm ir redzams 2. attēlā.

([30]) Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 7. panta 8. punktā ir teikts: "Ja izmeklēšanu nevar pabeigt 12 mēnešos pēc tās sākšanas, ģenerāldirektors pēc minētā 12 mēnešu laikposma beigām un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem ziņo Uzraudzības komitejai, minot iemeslus un attiecīgā gadījumā plānotos korektīvos pasākumus, kuru mērķis ir paātrināt izmeklēšanas gaitu."

([31]) Vārdi "attiecīgā gadījumā" *OLAF* regulas 7. panta 8. punkta tekstā tika iekļauti ar grozījumu Regulu (ES, Euratom) 2020/2223.

1. attēls. 333 ieilgušas lietas, par ko ziņots 2024. gadā

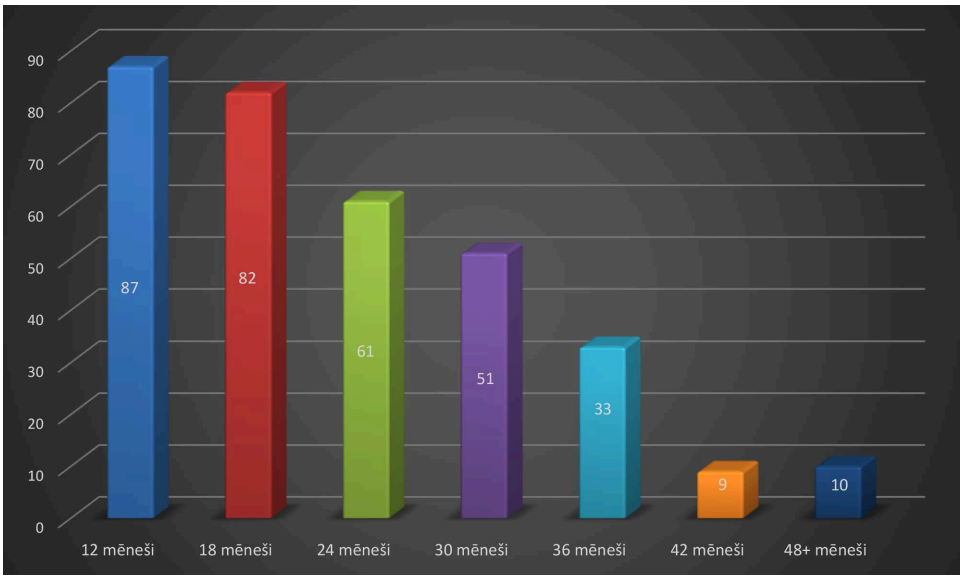

2. attēls. Ieilgušas lietas, par ko ziņots 2024. gadā, sadalījumā pa nozarēm

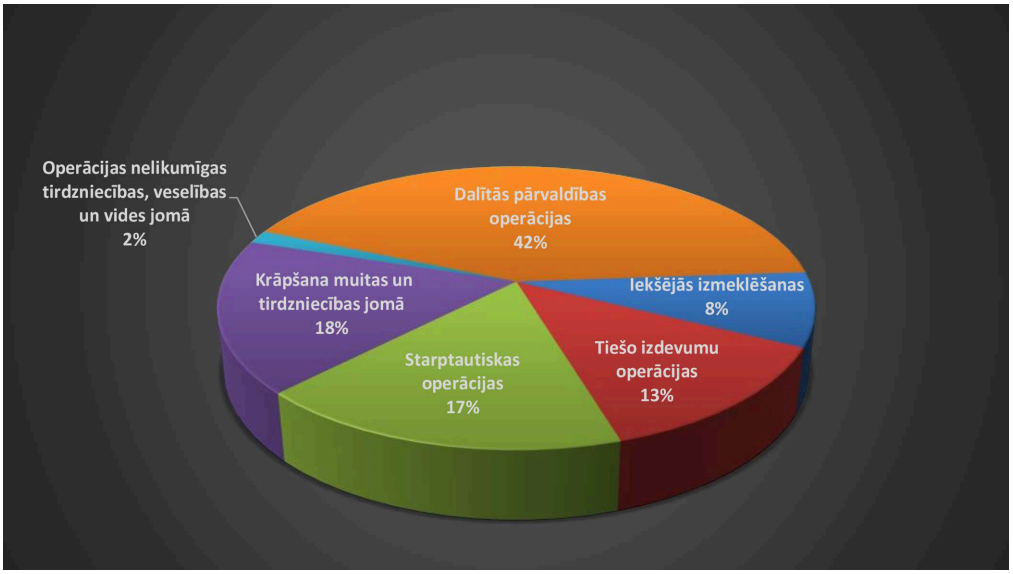

2.6.2. Par 36 mēnešiem ilgāku *OLAF* izmeklēšanu pārraudzība 2024. gadā

81. Komiteja 2024. gadā veica *OLAF* izmeklēšanu ilguma regulāro pārraudzību, īpašu uzmanību pievēršot tām izmeklēšanām, kuru ilgums pārsniedzis 36 mēnešus. Pārraudzība notika divos posmos. Vispirms komiteja analizēja lietas, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus laikposmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. augustam (39 lietas). Pēc tam komiteja izskatīja jaunas lietas, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus laikposmā no 2024. gada 1. septembra līdz 31. decembrim (13 jaunu lietu). Pēdējā minētajā posmā komiteja izskatīja arī progresu, kas panākts saistībā ar iepriekš tai pašā gadā analizētajām 39 lietām.

82. Saskaņā ar Darba vienošanās starp *OLAF* un komiteju ([32]) 10. pantu komiteja varēja piekļūt iepriekš minēto 52 izmeklēšanu lietu materiāliem. Līdz 2024. gada decembra beigām *OLAF* bija pabeidzis 44 no minētajām lietām, bet 8 lietas vēl turpinājās.

([32]) Darba vienošanās starp *OLAF* un komiteju nodrošina komitejai daļēju tiešu piekļuvi ar lietām saistītai informācijai, kas pieejama un reģistrēta *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā. Darba vienošanās ir pieejama šādā tīmekļa vietnē: https://supervisory-committee-olaf.europa.eu/system/files/2021-10/OLAF%20SC%20WA%20signed.pdf.pdf.

83. Komiteja, tās izskatot, aplūkoja turpmāk minētos rādītājus.

Izmeklēšanas darbību nepārtrauktība. Tika rūpīgi pārbaudīta izmeklēšanas darbību intensitāte visā katras lietas izmeklēšanas garumā. Komiteja pārbaudīja *OLAF* 12 mēnešu ziņojumos norādītos iemeslus, salīdzinot tos ar lietu materiāliem, un analizēja darbību turpināšanos no viena pārskata perioda nākamajā. Īpaša uzmanība tika pievērsta izmeklēšanas darbību pārtraukumiem, kas ilguši vairāk nekā trīs mēnešus. Lietas materiālos tika meklēts tā pamatojums (vai nu skaidri norādīts, vai citādi no tiem izsecināms) ([33]). Komiteja pievērsās arī izmeklēšanu nepārtrauktības novērtējumam, ko sagatavojusi *OLAF* pārbaudes grupa ([34]).

Izmeklēšanas plānošana un darbības prioritāšu noteikšana. Komiteja pārskatīja *OLAF* iekšējo praksi attiecībā uz izmeklēšanu ilguma pārvaldību, īpašu uzmanību pievēršot plānošanai un darbības prioritāšu noteikšanai. Komiteja novērtēja, vai visās *OLAF* struktūrvienībās ir pieņemta konsekventa un vienota pieeja ([35]). Komiteja arī izskatīja, vai *OLAF* vadība izmeklēšanām, kas ilgst vairāk nekā 36 mēnešus, ir piešķīrusi darbības prioritāti ar skaidru mērķi paātrināt to pabeigšanu ([36]).

Proporcionalitāte un efektivitāte. Komiteja arī veica sākotnēju novērtējumu par katras izmeklēšanas ilguma samērīgumu, izvērtējot, vai ilgums bijis pamatots ar lietas apstākļiem. Papildus tam Uzraudzības komiteja novērtēja, vai ierosinātie korektīvie pasākumi bijuši noderīgi un piemēroti izmeklēšanas nepabeigtības iemeslu novēršanai.

84. Komitejas 2024. gadā veikto analīzi var rezumēt šādi.

Ziņošana

85. Komiteja norādīja, ka "jautājuma sarežģītība" bijis visbiežākais iemesls, uz ko *OLAF* atsaucies, lai pamatotu izmeklēšanas ilgumu (uz to ir atsauce 85 % lietu). Faktori, kuru dēļ izmeklēšanu varētu uzskatīt par sarežģītu, lietu starpā var atšķirties atkarībā no lietas priekšmeta un konkrētajiem apstākļiem. *OLAF* parasti min sarežģītību tad, ja dokumentu ir daudz un to formāta, apjoma un valodas dēļ tos ir grūti izskatīt. Sarežģītība tiek minēta arī tad, ja rodas grūtības, kas saistītas ar to, ka ir iesaistītas vairākas jurisdikcijas, un citas juridiskas problēmas, ja lietā ir vai varētu būt iesaistītas daudzas personas ([37]) un/vai valstis, ja izmeklēšanas darbības joma ir plaša vai ja darījumus ir grūti analizēt.

86. Citi iemesli, kurus *OLAF* minējis, lai pamatotu ilgumu, ir iekšēji apstākļi (piemēram, tādas cilvēkresursu problēmas kā izmeklēšanas vadītāja ilga prombūtne vai izmeklēšanas grupas reorganizācija) vai ārēji apstākļi, ko *OLAF* nevar kontrolēt (piemēram, grūtības sadarboties ar ieinteresētajām personām, tas, ka tiek gaidīta informācija no Eiropas iestādēm, valsts iestādēm vai citām ieinteresētajām personām, vai Covid-19 pandēmijas ietekme).

87. Komiteja novērtēja *OLAF* 12 mēnešu ziņojumu saturu, salīdzinot to ar visiem katras lietas materiālos pieejamajiem datiem, un nekonstatēja nekādas nesakritības. Vispārīgāk runājot, komiteja uzskata, ka tad, ja veidne, ko izmanto, lai ziņotu komitejai, ir aizpildīta pareizi, tā var sniegt ticamu pārskatu par lietu. Ir svarīgi tajā ietverto informāciju ik pēc sešiem mēnešiem atjaunināt, īpašu uzmanību pievēršot korektīvajiem pasākumiem, kas veikti pārskata periodā, un to efektivitātei. Komiteja jau ir norādījusi ([38]), ka tas, ka izmeklēšana 12 mēnešu ziņojuma sagatavošanas laikā ir pabeigšanas posmā, neatbrīvo *OLAF* no pienākuma informēt komiteju par izmeklēšanas laikā veiktajiem korektīvajiem pasākumiem.

([33]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 1.b ieteikumu.
([34]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 2. ieteikumu.
([35]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 3. ieteikumu.
([36]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 4.c ieteikumu.
([37]) Analizētajās lietās iesaistīto fizisko/juridisko personu skaits bija robežās no 1 līdz 29.
([38]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 38. un 39. punktu.

Izmeklēšanu nepārtrauktība

a) *Izmeklēšanas darbību pārtraukumi*

88. Komiteja rūpīgi pārbaudīja izmeklēšanas darbību intensitāti visā katras lietas izmeklēšanas garumā un lielākās daļas analizēto lietu (47 lietas) ([39]) dzīves ciklā konstatēja bezdarbības periodus. Vairumā gadījumu lietā bija vairāk nekā viens bezdarbības periods. 44 lietās komiteja konstatēja 3–8 mēnešu pārtraukumus ([40]). 12 lietās pārtraukumi ilga 9–15 mēnešus ([41]). 4 lietās komiteja konstatēja ilgākus – 16–23 mēnešu – bezdarbības periodus ([42]). Kā jau norādīts iepriekšējos atzinumos, komiteja atzīst, ka ilguma analīzi nevar balstīt tikai uz izmeklēšanas darbības pārtraukumu skaitu un ilgumu un ka analīzē vienmēr ir jāņem vērā visi izmeklēšanas lietas materiāli un – saskaņā ar *OLAF* regulas 7. panta 5. punktu – katras lietas konkrētie apstākļi un sarežģītība.

89. Komiteja atkārtoti uzsver ([43]), ka bezdarbības periodi ir pienācīgi jāreģistrē un jāpamato lietas materiālos un ka šķēršļiem vai kavējumiem, ar kuriem lietas izmeklēšanas grupa saskaras izmeklēšanas dzīves ciklā, vienmēr vajadzētu būt reģistrētiem un izsekojamiem *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā (piemēram, kā piezīmei lietas materiālos). Tas dotu *OLAF* vadībai iespēju efektīvi pārraudzīt izmeklēšanas gaitu un nodrošinātu vajadzīgo pārredzamības un pārskatatbildības pakāpi.

90. Iepriekšējā ilguma analīzē komiteja konstatēja, ka vairumā gadījumu *OLAF* nebija pienācīgi reģistrējis bezdarbības periodu pamatā esošos apstākļus *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā ([44]). 2024. gadā veiktā analīze liecina, ka šajā jomā ir panākti uzlabojumi – *OLAF* ir regulāri dokumentējis pārtraukumus, kas ilgst vairāk nekā trīs mēnešus, tāpēc komitejai bija skaidrs, kādi ir šo bezdarbības periodu iemesli. Komiteja konstatēja nedokumentētus pārtraukumus tikai dažās lietās ([45]).

91. Šajā saistībā komiteja atzinīgi vērtē praksi dokumentēt *OLAF* datu analīzes pakāpenisko progresu lietas materiālu piezīmēs, kā arī reģistrēt visus procesuālos šķēršļus, ar kuriem izmeklēšanas grupa saskārusies ([46]).

92. Komiteja arī norādīja, ka, lai gan lielākajā daļā gadījumu *OLAF* dokumentus reģistrējis laikus, dažos gadījumos tas paveikts ar nelielu kavēšanos (piemēram, e-pasta sarakste notikusi kādu laiku pirms tās ievadīšanas *OCM*) ([47]). Šī prakse ir pretrunā nepieciešamībai pēc skaidrības un pārredzamības *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā, kura, savukārt, ir ļoti svarīga izmeklēšanu veikšanas racionalizēšanai, vadības veiktajai uzraudzībai un komitejas veiktajam pārraudzības darbam. Tāpēc komiteja uzsver, ka ir svarīgi visus attiecīgos dokumentus ievadīt *OCM* bez kavēšanās.

b) *Pārbaudes grupas atzinumi*

93. Visās 44 slēgtajās lietās komiteja analizēja arī atzinumus, ko sniegusi pārbaudes grupa pirms lietas slēgšanas ("atzinums par slēgšanu"). Pārbaudes grupas veiktajā analīzē par izmeklēšanu nepārtrauktību komiteja konstatēja zināmu nekonsekvenci – dažos gadījumos pārbaudes grupas atzinumā bija minēti bezdarbības periodi vai lietas sarežģītība bez jebkādiem paskaidrojumiem vai papildu ziņām, kas pamatotu to novērtējumu ([48]), citos gadījumos atzinumā bija tikai norādīts, ka "šādas norādes [par nepamatotu kavēšanos]" nav konstatētas, lai gan lietas materiālu saturs varētu liecināt par pretējo ([49]).

([39]) [Bezdarbības periodi netika konstatēti piecās lietās – konfidenciāla informācija.]
([40]) [Konfidenciāla informācija.]
([41]) [Konfidenciāla informācija.]
([42]) [Konfidenciāla informācija.]
([43]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 44. punktu.
([44]) Sk. Uzraudzības komitejas Atzinumu Nr. 5/2021, 45. un nākamos punktus.
([45]) [Konfidenciāla informācija.]
([46]) [Konfidenciāla informācija.]
([47]) [Konfidenciāla informācija.]
([48]) [Konfidenciāla informācija.]
([49]) [Konfidenciāla informācija.]

94. Komiteja atkārto savu iepriekš pausto viedokli ([50]), ka izmeklēšanas beigās veiktais novērtējums ir ārkārtīgi būtisks *OLAF* darbības efektivitātes pārraudzīšanai. Tāpēc ir svarīgi, lai pārbaudes grupas sniegtajos atzinumos būtu norādīti konkrēti bezdarbības periodi, ja tādi ir bijuši, un būtu izdarīti skaidri un labi pamatoti secinājumi.

Izmeklēšanas plānošana un prioritāšu noteikšana

95. Pēdējā IPV atjauninājuma ietvaros *OLAF* grozīja 9. panta 1. punktu, lai iekļautu prasību, ka izmeklēšanas vienībām ir "jāformulē sākotnējais darba plāns". Komiteja atzinīgi vērtē šīs izmaiņas un atzīst *OLAF* ģenerāldirektora centienus īstenot Atzinuma Nr. 5/2021 3. ieteikumu.

96. Tomēr veiktajā analīzē atklājās, ka 60 % lietu sākotnējie izmeklēšanas plāni nebija sagatavoti. Pārējos 40 % lietu sākotnējais darba plāns bija sagatavots, taču tikai trijās lietās sākotnējais darba plāns tika atjaunināts ([51]). Komiteja atzīst, ka lielais vairums analizēto izmeklēšanu tika sāktas pirms IPV atjaunināšanas, kas notika 2021. gada oktobrī. Tomēr komiteja atkārtoti pauž viedokli ([52]), ka *OLAF* darbībām nāktu par labu konsekventāka pieeja. Tas, ka izmeklēšanas sākumā tiek sagatavoti darba plāni, kas vajadzības gadījumā tiek atjaunināti, nodrošina *OLAF* vadībai konkrētu rīku izmeklēšanu ilguma un gaitas pārraudzībai un pēc iespējas labākai savu personāla resursu izmantošanai.

97. Komiteja analīzē konstatēja arī zināmu nekonsekvenci darbības prioritāšu piešķiršanā lietām. Prioritāte tika skaidri piešķirta tikai 8 izmeklēšanām, kuru ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus ([53]). Tai pašā laikā analīze arī parādīja, ka, lai gan 30 lietām darbības prioritāte netika skaidri piešķirta, tās tika slēgtas neilgi pēc tam, kad to ilgums bija pārsniedzis 36 mēnešus ([54]).

98. Šajā jautājumā komiteja atzinīgi vērtē to, ka *OLAF* ir automātiski piešķīris prioritāti lielākajai daļai izmeklēšanu, kas ilgst vairāk nekā 36 mēnešus, jo tās ir pozitīvas izmaiņas, ar ko tiek izpildīts Atzinuma Nr. 5/2021 4.c ieteikums. Tomēr komiteja arī uzsver, ka ir svarīgi lēmumus par prioritātes piešķiršanu izmeklēšanai reģistrēt lietas materiālos, kā arī dokumentēt visas turpmākās šo lēmumu izmaiņas.

99. Komitejas veiktā analīze par lietām, kuru ilgums 2024. gadā bija pārsniedzis 36 mēnešus, ļāva izdarīt vairākus konstatējumus. Pirmkārt, šo lietu skaits ir nedaudz palielinājies salīdzinājumā ar 2019. gadu (no 10 % no visām lietām, par kurām ziņots 2019. gadā, līdz 16 % no visām lietām, par kurām ziņots 2024. gadā). Šķiet, ka šis rādītājs saskan ar *OLAF* darbinieku skaita samazināšanos pēdējos piecos gados un *OLAF* veikto izmeklēšanu augošo sarežģītību ([55]). Tomēr analīzē atklājās, ka lielākā daļa šo izmeklēšanu pēc 36 mēnešu ilguma sasniegšanas tika paātrinātas, kā dēļ lielākā daļa lietu tika slēgtas, kad tās bija ilgušas 36–42 mēnešus.

100. Aplūkojot izmeklēšanu nepārtrauktību, komiteja konstatēja, ka gandrīz 70 % lietu konstatētie pārtraukumi faktiski bija pamatoti ([56]). Atlikušajos 30 % lietu komiteja konstatēja, ka vairākos gadījumos izmeklēšanas ilgumu ir ietekmējusi izmeklēšanas vadītāja ilgā prombūtne un/vai no tā izrietošās izmaiņas lietas izmeklēšanas grupas sastāvā ([57]). Visbeidzot, par dažu analizēto lietu ([58]) izmeklēšanas ilguma samērīgumu komitejai ir radušās bažas; komiteja uzskata, ka šajās lietās *OLAF* izmeklēšana nav bijusi nepārtraukta un pārtraukumi nav bijuši pamatoti. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, komiteja uzsver, ka ir svarīgi ierobežot izmeklēšanas pārtraukumus līdz minimumam. Tā arī uzsver, ka šie bezdarbības periodi ir skaidri jāpamato lietas materiālos.

([50]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 2. ieteikums.
([51]) [Konfidenciāla informācija.]
([52]) Uzraudzības komitejas Atzinuma Nr. 5/2021 3. ieteikums.
([53]) [Konfidenciāla informācija.]
([54]) [Lietas, kas slēgtas pēc 36 līdz 42 mēnešiem, – konfidenciāla informācija.]
([55]) 2019. gadā *OLAF* izmeklēšanas ilgumu pamatoja ar "jautājuma sarežģītību" 43 % lietu, bet pārskata gadā – 85 % lietu.
([56]) [Konfidenciāla informācija.]
([57]) [Konfidenciāla informācija.]
([58]) [Konfidenciāla informācija.]

101. Analīze arī liecināja, ka, lai gan pašreizējo IPV 9. panta 1. punktā ir prasīts sagatavot darba plānus, izmeklēšanas vienības darba plānus vēl konsekventi nepieņem. Komiteja paļaujas uz to, ka IPV 9. panta 1. punkts turpmāk tiks piemērots konsekventāk.

2.7. *Komitejas veiktā Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai iesniegto individuālo sūdzību pārraudzība*

102. Kā jau katru gadu, komiteja divreiz gadā saņēma ziņojumus un attiecīgos dokumentus par *OLAF* izskatītajām individuālajām sūdzībām. Ģenerāldirektors informēja komiteju, ka *OLAF* 2024. gadā ir izskatījis kopumā trīs sūdzības. Ģenerāldirektors arī sniedza pārskatu par sūdzībām, ko izskatījis Eiropas Ombuds. *OLAF* sniedza automātisku piekļuvi attiecīgajām lietām *OLAF* lietu pārvaldības sistēmā, kas satur visus attiecīgos dokumentus un informāciju ([59]). Komiteja galveno uzmanību pievērsa trim sūdzībām, ko 2024. gadā izskatīja tieši *OLAF* un kas visas tika izskatītas, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu ([60]) 90.a pantu.

103. Saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90.a pantu ES ierēdņi un citi darbinieki var iesniegt *OLAF* ģenerāldirektoram lūgumus par viņu tiesībām un attieksmi pret viņiem *OLAF* veiktajās izmeklēšanās. Viņi var arī iesniegt sūdzības par rīcību, kas viņus nelabvēlīgi ietekmējusi saistībā ar *OLAF* veiktajām izmeklēšanām.

104. Komiteja norāda, ka divās sūdzībās, ko iesniegušas personas, uz kurām attiecās *OLAF* izmeklēšanas, sūdzības iesniedzēji lūdza atlīdzināt kaitējumu, kas radies iespējama procesuālo garantiju pārkāpuma dēļ. Abas sūdzības tika iesniegtas pēc tam, kad *OLAF* izmeklēšana bija pabeigta. Atlikušo sūdzību iesniedza informators, un tā attiecās uz "noraidītu lietu", kurā *OLAF* nolēma nesākt izmeklēšanu.

105. Komiteja uzskata, ka attiecībā uz iepriekš minētajām sūdzībām *OLAF* visiem sūdzību iesniedzējiem ir sniedzis pietiekamus paskaidrojumus un ir rīkojies, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikto "pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus".

3. **Sadarbība**

3.1. **Sadarbība ar *OLAF***

106. 2024. gadā komiteja nostiprināja auglīgo sadarbību ar *OLAF*, uzturot atklātu un saturīgu dialogu ar *OLAF* ģenerāldirektoru un viņa komandu.

107. Komiteja turpināja aicināt uz savām ikmēneša sanāksmēm *OLAF* ģenerāldirektoru un viņa darbiniekus, lai apspriestu visus komitejas un *OLAF* darbā svarīgos jautājumus un saņemtu par tiem informāciju. Komitejas un sekretariāta locekļi rīkoja arī oficiālas un neoficiālas sanāksmes ar *OLAF* vadību un darbiniekiem komitejas darba sagatavošanas ietvaros.

108. Saskaņā ar *OLAF* regulu un ieviesto darba praksi komiteja no *OLAF* saņēma šādus ziņojumus: i) ziņojumus par izmeklēšanām, kuras ilgst vairāk nekā 12 mēnešus, ii) ziņojumus par ieteikumiem, ko *OLAF* sniedzis kopš 2013. gada 1. oktobra, bet kas nav ņemti vērā un par ko *OLAF* saņēmis atbildes no attiecīgajām iestādēm 2023. gada ikgadējās pārraudzības ietvaros, iii) ziņojumus par sūdzībām, kas iesniegtas *OLAF* un attiecas uz procesuālajām garantijām notiekošajās *OLAF* izmeklēšanās, iv) ziņojumus par lietām, par kurām informācija ir nosūtīta valstu tiesu iestādēm, un v) ziņojumus par atlikšanu saskaņā ar *OLAF* regulas 4. panta 6. punktu.

([59]) Saskaņā ar Darba vienošanās starp *OLAF* un Uzraudzības komiteju 6. panta 2. punktu.

([60]) Regula Nr. 31 (EEK), 11 (EAEK), ar kuru nosaka Eiropas Ekonomikas kopienas un Eiropas Atomenerģijas kopienas Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību, pieejama tīmekļa vietnē EUR-Lex - 01962R0031-20140501 - LV - EUR-Lex.

3.2. *Attiecības ar ieinteresētajām personām*

109. Komiteja sniedz pārskatus iestādēm, kas iecēlušas tās locekļus, un ir arī partnere dialogā ar ES iestādēm. Komiteja ziņo ES iestādēm par savām darbībām, var sniegt atzinumus pēc to pieprasījuma, sagatavo ziņojumus par izmeklēšanas jautājumiem un apmainās viedokļiem ar tām politiskā līmenī ([61]).

110. Komiteja uzskata, ka ir svarīgi uzturēt regulārus sakarus ar ES iestādēm un *OLAF* partneriem un ieinteresētajām personām, lai uzlabotu informācijas plūsmu un saņemtu atsauksmes par *OLAF* sniegumu. Komiteja un tās sekretariāts regulāri sazinājās ar i) Eiropas Ombudu (ombude piedalījās komitejas 2024. gada 9. jūlija plenārsēdē), ii) Padomes Krāpniecības apkarošanas darba grupu (*GAF*) (2024. gada 18. jūlijā priekšsēdētājs iepazīstināja ar 2023. gada pārskatu) un iii) Eiropas Parlamenta Budžeta kontroles komiteju (*CONT*) (2024. gada 5. septembrī priekšsēdētājs iepazīstināja ar komitejas 2023. gada pārskatu). Komitejas priekšsēdētājs arī piedalījās *OLAF* un *EPPO* konferencē 2024. gada 22. aprīlī, un krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienesta (*AFCOS*) referents – *OLAF* 2024. gada *AFCOS* konferencē 2024. gada 16. oktobrī.

111. Komiteja arī piedalījās ikgadējā iestāžu viedokļu apmaiņā par *OLAF*, kura notika 2024. gada 3. decembrī un kurā galvenā uzmanība tika pievērsta tam, kā ES krāpšanas apkarošanas dalībnieki izmanto mākslīgo intelektu (MI). Komiteja aktīvi piedalījās sanāksmē, atzīstot iespējamos ieguvumus, ko sniedz automātisku algoritmu izmantošana krāpšanas atklāšanā un izmeklēšanu racionalizēšanā. Visvienkāršākais, kam varētu izmantot MI, ir vienveidīgu uzdevumu automatizēšana un atbalsta sniegšana *OLAF* darbiniekiem dažādā valstu tiesiskā regulējuma novērtēšanā un izprašanā. Sarežģītākos lietojumgadījumos MI varētu palielināt spējas apstrādāt lielus datu apjomus efektīvāk un precīzāk nekā agrāk. Komiteja atbilstoši savai konkrētajai kompetencei uzsvēra, ka MI izmantošanā būtu jāievēro tiesiskajā regulējumā noteiktie ierobežojumi, judikatūra un ētikas standarti. Tā arī uzsvēra MI izmantošanai piemītošos riskus, kas saistīti ar neobjektivitāti, izskaidrojamību un pārredzamību, un arī izmaksu jautājumu un no tā izrietošo vajadzību pēc pienācīga finansējuma.

4. **Administrācija un resursi**

4.1. *Uzraudzības komitejas darba metodes*

112. 2024. gadā komiteja noturēja 11 plenārsēdes hibrīdā formātā vai klātienē ([62]). Katrā svarīgajā izskatītajā jautājumā komiteja iecēla referentu. Referenti sadarbojās ar sekretariātu, lai sagatavotu ziņojumu projektus apspriešanai plenārsēdēs, kā arī rīkoja neoficiālas un oficiālas sanāksmes ar attiecīgajiem *OLAF* darbiniekiem un sekretariātu par atzinumu izstrādi. Priekšsēdētājs, referenti un sekretariāta locekļi arī regulāri tikās, lai strādātu ar konkrētiem jautājumiem.

113. Pēc tam kad *Cretin* kungs 2024. gada jūlijā atkāpās no amata, komiteja līdz gada beigām turpināja strādāt četru locekļu sastāvā. Loceklis, kas aizstās *Cretin* kungu uz viņa atlikušo pilnvaru laiku, tiks iecelts no rezerves saraksta, kurš iekļauts Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2022. gada 28. martā pieņemtajā Lēmumā, ar ko ieceļ *OLAF* Uzraudzības komitejas locekļus ([63]).

([61]) Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 15. panta 1. punkts: "Uzraudzības komiteja ģenerāldirektoram sniedz atzinumus, tostarp attiecīgos gadījumos ieteikumus par, *inter alia*, resursiem, kas nepieciešami Biroja [*OLAF*] izmeklēšanas funkcijas veikšanai, par Biroja prioritātēm izmeklēšanas jomā un par izmeklēšanas ilgumu. Minētos atzinumus var sniegt pēc komitejas iniciatīvas, pēc ģenerāldirektora pieprasījuma vai **kādas iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras pieprasījuma**, vienlaikus tomēr netraucējot veicamo izmeklēšanu gaitu. (..)
Iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām iesniedz saskaņā ar trešo daļu sniegto atzinumu kopiju."

([62]) No 2024. gada janvāra līdz decembrim.

([63]) Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2022/521 (2022. gada 28. marts), ar ko ieceļ Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) Uzraudzības komitejas locekļus.

4.2. ***Sekretariāts***

114. 2024. gadā sekretariāts turpināja atbalstīt komitejas locekļus pienākumu izpildē, palīdzot palielināt *OLAF* neatkarību. Tāpat kā iepriekšējā pārskatā ([64]), komiteja atgādina, ka ir svarīgi, lai sekretariātam būtu pietiekami resursi gan Uzraudzības komitejas, gan procesuālo garantiju kontroliera atbalstīšanai un nepieciešamā abu struktūru uzdevumu nošķīruma saglabāšanai. Pēc pagājušā gada viedokļu apmaiņas starp komiteju un Eiropas Komisijas ģenerālsekretāru par šo jautājumu ģenerālsekretārs apliecināja komitejai, ka prasītais atbalsts tiks nodrošināts.

115. Pārskata periodā sekretariāts sāka divus darbā pieņemšanas procesus. Paredzams, ka 2025. gada pirmajā ceturksnī sekretariātam pievienosies divi cilvēki.

116. Komiteja bija iesaistīta šajos darbā pieņemšanas procesos. Ierēdņi, kas norīkoti darbam sekretariātā, nekad nedrīkst ne lūgt, ne pieņemt nevienas valdības, iestādes, struktūras, biroja vai aģentūras norādījumus par komitejas pildīto pārraudzības funkciju īstenošanu. Komitejas iesaiste šajos darbā pieņemšanas procesos nodrošina un garantē atlases procesa neatkarību.

117. Sekretariāts, tāpat kā visa pārējā Komisija, visu gadu turpināja darboties hibrīdā režīmā – gan klātienē, gan tiešsaistē – un īstenoja ar komiteju saskaņoto darba programmu.

118. Sekretariāts joprojām ir administratīvi pievienots (kopš 2017. gada marta) Eiropas Komisijas Atalgojuma un individuālo tiesību birojam (*PMO*), lai gan atrodas atsevišķā drošības zonā *OLAF* telpās. Komiteja jau iepriekš daudzkārt ir paudusi šaubas par to, vai tās sekretariāta "hibrīdā" piesaiste *PMO* ir vispiemērotākā konfigurācija.

4.3. ***Budžeta jautājumi***

119. Komitejas budžets 2024. gadam bija 200 000 EUR. Līdz 2024. gada beigām faktiski izmaksātā summa bija 160 580,99 EUR, kas ir aptuveni 80 % no kopējās summas.

120. Par izdevumiem atbildīgais kredītrīkotājs ar pastarpināti deleģētām pilnvarām ir *PMO* direktors.

([64]) Uzraudzības komitejas 2023. gada pārskats, 49. punkts.